

(సంచిక ౨౪౭)

ప్రశ్న: — ప్రపంచ సృష్టి కార్యాలయము,
(27) 14వ, కాచిగూడ, ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వము.

సంస్కృతభాషా పాఠశాలలు

(ఒక విలేఖకుడు.)

మన పరిశ్రమకర్తలగు భారతభూమి వాహాశ్యమొప్పిన జేతము. శిరోస్థిని నిర్మించుట భారతభూమి వాహాశ్యమొప్పిన జేతము. భాషల విశుద్ధి, మతముల యనంతభాగములు. అట్టి వంశియును భారతజేతము సామాన్యమైనది కాదు. సుదీర్ఘ కాలపు పురాణములను జన్మస్థానంబై చూచుచున్నవారు అట్టి విషయంబై, పరిశ్రమచేసి వాహియల కాకరంబై, మిన్ను నుట్టు పురరాజులు కింద పరిపరిచుచున్నవారు నిరసించు చొప్పున ముగించుచున్నది. అట్టియుత్తరజేతములో నిరసించు చొప్పున ముగించుచున్నది.

ఈ గ్రంథములలో నుత్తరమొకటియు చూచుకొన్న వమొకటియు నను సంస్కృతభాషయే మన పురాతనపురాణము, మాతృభాష. ఆ పురాతనపురాణమునే మనయాత్మము గ్రహి, యందలి స్వాస్థ్యమును బూర్తిగ్రహించి, ఆ భాషలో ననేకపుస్తక రాజులు రచించి జేయుట కృత్యము బాగులేదు. అట్టి ప్రాచీనభాషయగు గీర్వాణము నేడక్కడక్కడ మిలుచుచున్నవారు తలుపుతలుపు మును న్నుచు చూచే చొప్పున యాధునికభాషలకు మాతృక. అంధు భాష తెలుగు, కన్నడ, గుజరాతీ, మరాఠీ, హిందీ, బెంగాలీ, ఉర్దూ, సంస్కృతమున్నది. అట్టి దగ్గరసంబంధమును దృఢంబుచు మనవానియ. అందుగా ఆంధ్రులు పరమాధికము టను సంధులై నున్నాము. ఒక్క ఆంధ్రులే కాదు. భారతీయులందఱు తే. ఉత్తరము, దక్షిణము, పశ్చిమము, తూర్పుము గల నన్నిభాషలమును జేయుచు గలవారము. అందులకు ఆంధ్రులు గలవారము. అందులకు ఆంధ్రులు గలవారము. అందులకు ఆంధ్రులు గలవారము.

అట్టివో ఆంధ్రులు యభివృద్ధియే భారతభాషాభివృద్ధి. దానంజనేయ ప్రభుత్వ సమయమున గాంధీయన సంస్కృతాభివృద్ధి మామూలై కరము మోడ్చి తమయంతయును పెంతయు జ్ఞాపనము. ఎన్నితరములు చేసినను, ఎన్నితరము లాచరించినను, ఎన్నితరములు చేసినను, గీర్వాణభాషను జదివిన గాని, జ్ఞాపన చేసినవారని ఆంధ్రులేమి, మరేరాష్ట్రీయులేమి, అభివృద్ధి నొందజాలరు. ఉత్తరముగలవారు జేవాలరు. పరమాధుని గనుగొనలేరు.

ఎవ్వరు మన దేశములో సంస్కృత పాఠశాలలు కళాశాలలు స్థాపించునో, ఎవ్వరు మన దేశములు సంస్కృతభాషయందు దత్తంత ప్రేమచూపించి భాషారసమును నుగ్రహించు గ్రోతదో, ఎవ్వరు మన యాంధ్ర భాషకు మాతృకయగు గీర్వాణభాషకు కడుగొరకముతో, సంహేయముతో, వాదించెదమో, అప్పుడే మన దేశభాగ్యము మరును. అప్పుడే మనదేశముల వారించియున్న తుచ్ఛత్వము, పోషితము, మందగియినము, అనినీతి ప్రసము మున్నగు తుచ్ఛరాజు నశించును. అప్పుడే మనము నిర్మలమైన, స్వచ్ఛమైన తుచ్ఛమైన పుస్తకములను గ్రహి మాతృకభాషాభివృద్ధియేదను, స్వభాషాభివృద్ధియేదను చూచుచు నన్నుల తుచ్ఛము పాఠశాలలగుదుము.

మనయభివృద్ధియన దేశ భాంధవుడగు వందెల మదన జానపదాశ్రయము, దేశాధీశుడగు దర్బాంగునారాజు గాడును, మనకు హిందూవిశ్వ విద్యాలయమును గలగజేసి మనకు కాశ్యపుతము నొసర్చిన మహాదేవతయనకెంతయు గృతజ్ఞులమై యుండవలెను. వా రీయద్యమమునెలకొట్టి జేయు లారా! మిగుల సాహాయ్యము జేయుదు. కేమిటిగో మాతృకభాష జేయుచున్నాము మిత్రకృతిగో మిగులజేయుదని జేయు అందఱు కొక పెద్దవిజ్ఞానమునజేసిరి. అవిశ్వవిద్యాలయ విభాన మునుగూర్చి జేయుటకు వారుగ జేటపడుటలు విభరరాష్ట్రీయ సంఘములవారు వారిరాష్ట్రీయభాషలో బ్రయంించి పాఠశాల జనంబుల కాదిగ విద్యాధికులకు దరియింట్లు ప్రకటించుట రాష్ట్రీయసంఘములవారి విధియైయున్నది. ఈధర్మమును నెరవేర్చువో రాష్ట్రీయసంఘములవారు జ్ఞాపనములు. ఆ విశ్వ విద్యాలయమునుగూర్చి వారు చిన్న పాత్రంబులు ప్రతిపల్లెట బంపవలెను. దానియొక్క యుద్దేశములు, ఆశక్తములు, కుర్చిముగ, జేటలెల్లముగ; స్పష్టముగ విశదీకరింపవలెయును. రాష్ట్రీయసంఘము లాకార్యమును జేయజూపియో మహానీయులగు జేకాభిమాన భాగసంఘము గాగూడి అవిశ్వవిద్యాలయవిభాన మునుగూర్చిన పరిశ్రమ జన్మ పాత్రంబులకు ప్రకటించి ప్రతి

మనమున కందింపజేయవలెను. ఆ మహానీయులచే నెలకొల్పు బడిన మహాద్యమమును వివిధరాష్ట్రీయులు చేయు సాహాయ్యములతో నీసాహాయ్యము మొట్టమొదటిదని చెప్పవచ్చును. ఈ సాహాయ్యము గాక ఇంక రెండు సాహాయ్యములు గలవు. మొదటిది ధనసాహాయ్యము. అవిశ్వవిద్యాలయమును బూర్తి చేయుటకు రికోట్ల రూపాయలు కావలె నని మాశ్రయ గారి లెక్కలవలన జేరింది. అంతసాహాయ్య హిందూజాతీయులు ధరింపగలరా యని సందేహము కలుగజూడదు. మనదేశము దాంధ్రీకము గాదు. కొన్ని కారణాంతరములచే నేడు దాంధ్రీకము అనుభవించుచున్నది గాని నేడైనను మనము దరిమిలము గాదు. మన భూజీవి వ్యవసాయమునుగూడ మనగించుచున్న నిర్మల జలవాహినీ తరంగములు ప్రవహించు నంతకాలము మిక్కిలి ఫలవంతమైన వ్యవసాయభివృద్ధియే గోధర భాష్యానిలే మనము తులయాగును మనమును నిశ్చయము. రాజుట్టి ఆ మొత్తము మన కొక లెక్కగాదు. పరదేశములో యుద్ధము వచ్చినదని లక్షణములు రూపాయలను ఇచ్చు చున్నాము. పరదేశములో మనవారు బాధను పడుచున్నారని ఇంటింటికీబోయి విచ్చుమెట్టి జేయజూడు రూపాయలను బంపుచున్నాము. ఈధర్మము మనకు మనపూర్వలయొద్దనుండి వచ్చుచున్నది గాని నేడు కొంతగా మొదలిడలేదు. కాబట్టి భారతీయులు దానధర్మములని కీర్తి వహించి ఆకాశ్యకీర్తి నే నిలుపుదు. జేయుట కీరణము కుద్రమైనది. ఈతరుణము పుణ్య కంఠమైనది. జేవాలయలకు, గోధరములకు, తిలకములకు వివాహములకు విచ్చు దానధర్మములకు నేడు మనకు ధర్మము నేయలెట్టిక మొదల మనపూర్వముగ నుచువుచున్నాము. రాజుట్టి ధనికులకు మనమందఱులకు మనము దానధర్మములను జూపుట కిదియే మంచిరహము. ఆమహానీయులు, దేశభాంధవులు, స్వాధికారములు, స్వసామ్యములను విడనాడి, రాజ కీర్తిని కట్టిపెట్టి జేయుట పాటుపడుచుండు పెంతయు గొని యాదగినవిషయము. భారతీయులందఱు మహానీయులకు కృతజ్ఞులై యుండవలెను. లేయెదల మున్నులై మునివాద లో బడి కొట్టుకొనవలసి వచ్చును.

కృష్ణుల మాంధ్రీకములో నవరంజిన సూర్య కీర్తిల దాతలంబులను గొప్ప మహాద్యమములు నెలకొల్పబడినవి. ఆమహాద్యమములకు తల్లితండ్రులైన కొన్ని జాతీయసంస్థానములు స్థాపించబడినవి. వానిలో నాంధ్రదేశమునకు గలవారములను ఆంధ్రజాతీయ కళాశాల ముఖ్యమైనది. తమవారి గోదావరీ తీరమున కొవ్వూరులో స్థాపించబడిన ఆంధ్రగీర్వాణ విద్యాలయము మరియొకటి. ఇంక నెన్నియున్నవో వామిగానుగ తెలియదుగాని ఆయా సంస్థానములవారు తమకళాశాలలను, పాఠశాలలను హిందూవిశ్వవిద్యాలయమునకు జేర్చి, ఆ విశ్వ విద్యాలయముయొక్క మృదుమధుర రసమును గ్రహించి జేకాభివృద్ధికి సోపానంబులను గట్టి ప్రయత్నింపవలెను.

సంస్కృత పాఠశాలలు, కళాశాలలు ముఖ్యముగా మన యాంధ్రదేశములో మిక్కిలి తక్కువగనున్నవి. అతర దేశములకు ఉత్తర హిందూస్థానములోను సంస్కృత భాషా పరిచయమును కందియును మిక్కిలుముగనున్నాడు. జేకీయులు తమంతట తామే సంస్కృత కళాశాలలను స్థాపించి కొని, సంస్కృతభాషాభివృద్ధియను బడి మిక్కిలి కృత్యాని గాంచుచున్నాడు. మనము నవీరము ఉత్సాహముతో, త్వరితముగ కృత్యాములచేసి సంస్కృత భాషాభివృద్ధియను బొందవలెము. లేకుండియెదల మన యభివృద్ధి తాటెంబడెము కలె కుండును. అలాంటి మందనయెడ గొన్ని కళాబ్రతులవలన దలయొత్తగనుటకు నీలము. సంస్కృత భాషాభివృద్ధియను లేనవో మనలో నొకవిధమైన విలువగల పదార్థముకాండెను అదియుగలిగి నటుకంటియు పా) అభ్యసించునంటియు పదార్థము మనలో

లేనివో మనము పూర్తియైన మనపురుషులుగాము. విజయైన హృదయములు గలవారము గాము. ఆధునికభాషలను నేర్చుకొనుటకు బూర్వమే ప్రాచీనభాషలను నేర్చుకొనవలసి మనవిద్య పూర్తి గావలెను. ప్రాచీనభాషలను జదివిన గాని మన మొకజాతీయారము, మన మొక దేశీయులమనియు, మన మొక గొప్పసంతతి వారినిదైల మనియు తెలియను. అవిశ్వవిద్యాలయాలలో వాటికి జాతీయత నశించును. శిలములు మారిపోవును. ఆచారములు వ్యత్యస్తములగును. సర్వము మార్పుజేసి యిది జేకీయుల విశాలదృష్టిలో మిక్కిలి నీయుగ గాన్పించును. ఇటువంటి యొక్కట్లులకు జూబడకుండుటలకు బాగ్ని త్రవట మనవిద్యుత్తధర్మము. దేశములోని పెద్దపట్టణములలో నేర్పాటకర్మ సంస్కృతపాఠశాలలను స్థాపించి జేకీయులకు సంస్కృతభాషాభివృద్ధియను గలగజేసి, జేకీయులయందులకు వ్యదేశభాషాభివృద్ధియను మునివాదని పరమాధుని అతివ్యవస్థాగ జేయుచు గాక యని ఆంధ్రులను జేయుచున్నాను.

అమృతమునకు

మోటారు కారులు 1916 రకములు

18-22 H. P. మేక్సువెల్ కార్. రు 3250

20- H. P. ఒక లేండుకార్ రు 4,500.

17- H. P. హాకమో బైలు కారు రు 5,000.

ఈబండ్లన్నియు 5 స్క్లీ గలవి. ఎలెక్ట్రిక్ సెన్సిటివ్ కారు, ఎలెక్ట్రిక్ బైలు, ఇతర పరికరము లన్నియు, ఇం దనుర్పబడియున్నవి.

వచ్చేవారము జెలినరి యివ్వబడును కేటలాగులకు, నిరవిషయములకు మాకు వ్రాయును.

టెక్సకంపెని లిమిటెడ్, దరాను.

Amrutanjani

Best Indian Pain Balm.

వల స్వల్పము! గల మధికము!!

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము

చక్కని డబ్బీతో, సహా సీసా 1-కి వెల 0.8-0.

తలనొప్పులమాన్పును, వాయువుబొట్టు పోగొట్టును. పార్శ్వపురోపుల బొరదోలును. పొట్టురోగొట్టును. వనమూలికలచే హిందూ దేశమందు తయారుచేయబడు మంచిమందు.

దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు. సువాసన గలిగి యుండును.

అమృతాంజనము అన్ని విధముల గలమును గలిగించును. ప్రతిఇంట నుండదగి చవుకమైన వైద్యసహాయము. కంచభాష చీటి చూచిగొనిన మోసము గలగజేసి. అమృతాంజనం డిపో, 6 తంబుసెట్టివిధి మదరాసు.

ఆటోడిల్ బహారు (రీజెస్టరు)

ఆటోడిల్ బహారు స్పింట్ కలిపినదికాదు. సుగంధపుష్పముల రసము. వాలుగులందువులు చేతిగడ్డవై జేసిగొనినవో ఎంత మనోహరముగనో యుండును. దేవతానిలము సంకలన కానందము గలిగించగలదు.

వల చిన్న సీసా 1-కి	...	0-8-0
,, మధ్యసీసా ,,	...	0-12-0
,, పెద్దసీసా ,,	...	2-0-0
సుగంధ కారు ,,	...	0-1-0

వి. పి. చార్జి ప్రత్యేకము.

సోలువజంట్లు:—అంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ, నెం 15 జూమూనుసీసా, బొంబాయి.

మొదరాసు ఏజంట్లు:— మెహతా పురుషోత్తంమూర్తి, నెం 29, వైశాలిబాద్ రోడ్, పూంకడినమిట, మదరాసు.

వైసంఖ్యలు కేలము సంఖ్యాప్రమాణమునే చూపించు
చున్నది. వేతన ప్రమాణములను బట్టి చూచినచో వైసంఖ్య
కంటె స్వయంశక్తి మీరముగా లేదు. కొన్ని విభాగ
ములలో భౌతికములను అధికారమును కలిగియున్నను, వారి
వేతనమును నిశ్చితమైన అధికము అందుచుంటేను,
వైసాహుళియును సేవాసంబంధమైన అధికారములను
మును చేతులవలేదు. ఎందువేతనముగా? అధికారకమైనవికద
వులయందు మోదవులు చేర్చుననుచు నెకి వినుచు కందరి
కిని తెలియే చున్నది. అక్కడిని జలసేవావిభాగమునందు
భౌతికములను ప్రవేశములేదు. కాన వారిని ఇందు చేర్చలేదు.
ఇదిగాక మోదరాబాద్, మైసూరు, శాస్త్రీయరు, కాశ్మీరు,
మొదలగు స్వదేశసంస్థాపనములయందు కొందఱు రాండ్లములు
గొప్పగొప్ప పదవులందు చున్నారు. వారిసంఖ్యగూడ నిడు
చేరలేదు. భాంసీయరైల్వేవిభాగము ముక్కు నావిభాగము
భాగ్యలక్ష్మవ్యసంబంధమైన సామాన్యగ్రామకే విర్వది
యున్నది అయినను వారి శాస్త్ర్యక్రములు బట్టిమైన కంటె
నీలవ్యాసా జనునందునుచునే రైల్వే అధికారులనుమా వేతను
రాజకీయోద్యోగములయందు చేర్చబడదు. కాని ప్రత్యేకము
రైల్వే విభాగమునందె 1640 యూరోపియనులు చేరుచున్నా
రు. ఈవిధముననే భౌతికమోక్షరపదవులయందు రాండ్ల
యును ఎంకభాగము శాస్త్రముచేయజేయున్నాలో పాతకు
లూపించుకొనగలరు. — ఒకవిలేబ్రుడు.

ఈ పుత్రములలో కొంత యాలస్యముగట నిజము. ఆ మహతో జెప్పెను. శ్రుత్యులైన ప్రశ్న మొనర్చుచునని నేనామెతో నంటిని. అనఁబడునీ శ్రోత్యులొ ఆవిషయము ప్రశ్నించెదను. అందులకు నామె వారంకజాడ నేను నవ్వితిననిచూ, ఈ పుత్రముల సాలస్యముగట ముఖ్యము విషయమని తమద తేలి యుననియు నూహించె ం డెంటు గారు బహు చెప్పిరి లవులకు గారి సాక్ష్యము పొగింపబడెను. మృత్యువార సాని మేరిని భయ పెట్టినప్పుడను యోహాతో పీడ బొటిచెకపార్వమునకు తెల్లిరి. దిగువశ్రోత్యులొ గాని ప్రత్యేకముగ మేజిస్ట్రేటుగారితో గాని ఒకటిరెండువిషయముల తాము జెప్పియుండిన బాగుండి యుండునని నూహించె ం డెంటు గారనిరి. “నేనును గ్రేయును

మ. రా. రా. బి. సీతాపతిరావు పంతులుగారు,
 బి. ఎ. సి. ఎల్. డిప్రీవు కోర్టు చీఫ్, బెజవాడ.
 కామలినగారు గ్రంథకర్త గానికి బెజవాడకు వ్రాసినోపుడు.

విషయానుక్రమణిక.	
సంస్కృత భాషాపాఠశాలలు	2
హిందూదేశమునందలి ఆంగ్లేయ వ్యాధులు	8
కూనూరు	4
స్థానిక వార్తలు	5
ప్రభుత్వ సలహా	
పక్షాధిపతియగు యుద్ధము	6
లాంఛనము పండితులు, ముద్రలకు	7
విద్యోగాదు హాసం గ్రామము	
విశేషత్రైవిధము	8
వృత్తాంతములు, పోషకములు జాగ్రత్తము	9
ఒక చిత్రము	10
ఇంగ్లీషు రంగుల వార్తలు	11-12
ఆంధ్రదేశ గంగ భాగములు, బ్రిటిషు సామ్రాజ్యము	13
జాబులు, వార్తలు	14

ఆంధ్రపత్రిక

1916 వ సం॥ రము జనవరి నెల 19 వ తేది

బుధవారము.

పదునెనిమిది మాసముల యుద్ధము.

మహాసంగ్రామ మారంభమై పదునెడు మాసములు ముగిసినవి. పదునెనిమిదవ మాసము ముగింపునకు వచ్చుచున్నది. యుద్ధ మెప్పుడు ముగియునా యని సంశయింపబడుచున్నది. మేము మామనమున్నది. యుద్ధాంత కాలమును నిర్ణయించుట యుద్ధశాస్త్రజ్ఞులకు సయిత మసాధ్యమైనది. యుద్ధము మహాదావానలమువలె వ్యాపించి యూరపురాజ్యములను నాశనము చేయుచున్నది. సంగ్రామ దావానల మూసియోఖండమునకు క్రమక్రమముగ వ్యాపించుచున్నది. సంగ్రామరంగ వ్యాపనము సంక్షోభ వ్యాపనమునకు గాఢబగుచున్నది. సంగ్రామ ఫలమును వరమాంశస్థితియందు నిర్ణయించుట నామాన్యుల కసాధ్యము. జ్వలనుపక్షపాతులు జర్మనులు విజయమును గడించినదియును గడించ గలరనియును నమ్ముచున్నారు. మన మిత్రమండలి జయవలంబులు మిత్రమండలిపక్షమునకు కాలక్రమమున విజయము ధ్రువమని యుద్ధోష్ణింపచున్నారు. యుద్ధపరిణామ మేరీతిని జరుగనున్నదో నిర్ణయించుటకు గతవృత్తాంతము సాధనముగా గలదు. గతవృత్తాంతమును దెలుపుట చర్చితచర్చణజైవనము విజ్ఞానప్రాప్తికి సాధనంబుగాన యుద్ధరంగములయొక్కయు యుద్ధమునందు మునిగియున్న రాజ్యములయొక్కయు స్థితిని దెలిపికొనుట యనవలయును. విజయమునకు ముఖ్యసాధనములు మూడని నిర్ణయింపబడినవి. సైన్యవిహంబులు, సంపదలు, సంగ్రామసామగ్రి, గత జయోపజయములకును భౌవిజయోపజయములకును నివియే ముఖ్యసాధనములు.

యుద్ధారంభమునందు నలువది లక్షల సైనికులతోను 10,000 ఫిరంగులతోను నిండు బొక్కనముతోను జర్మనుదేశము యుద్ధమునకు దిగినది. మొదటిపట్టున బెర్లినును వశపరచుకొనినది. ఫ్రాన్సులోని యుత్తరభాగమును జయించినది. ఆవిజయమునకై జర్మను లసంఖ్యాకులైన సైనికులను బలిబెట్టిరి. అమితమైన యుద్ధవాసుగిని వ్యయముచేసిరి. దానికి క్రతిఫలముగ నికడయెను

మాసములకుండియును జర్మనులు బెర్లినునును ఫ్రాన్సులో కొంతభాగమును పాలించుచున్నారు. కాని ఆప్రాంతములందు జర్మనులకు ఫ్రెంచి ఆర్మీ సైన్యములను దాటి ముందునకు బోవుట కవకాశము గలదిలేదు. ఫ్రాన్సుగాని కలెగాని స్వాధీనము గాలేదు. మూడువందల మైళ్ల పొడవున యంత్రపు ఫిరంగులచే సుగమీతములైన కోటలను బోలిన కందకములందు జర్మను సైన్యవిహంబులు స్థిరవాసములను నిర్మించుకొని పరాసు, పురొగ, మనమును నిర్బంధించు స్వీయార్జితంబైన దేశంబును దక్షిణకొనుచు నిలిచియున్నవి. గతించిన వసంతకాలమునందు జర్మను యోధాగ్రేసరులు తమ దృక్పథమును రుష్యాదేశముపై బ్రసరింపజేసిరి. ఆప్రధానమునందు జర్మనులు పోలాండును గలిషియాను కోల్లాండును స్వాధీన పరచుకొని రుష్యనులను పరాజితులను చేసిన యుద్ధము మత్రికా పాఠకులకు విశేషము. మాన్యురంగమునందును పడమటి రంగమునందునలె జర్మనులు విశేషమైన దేశమును స్వాధీనపరచుకొని ఏలుచున్నారు. విజయస్థితికై జర్మనులకు మాన్యురంగమునందును ససంఖ్యాకులైన సైనికులు మడసిరి. అమితమైన యుద్ధసామగ్రి వ్యయమైనది. కాని జర్మనులు రుష్యనులను సంపూర్ణముగ నోడింపజాలకపోయిరి. కీపుగాని మాన్యురగాని పెట్టాగ్రామగాని వశముగాలేదు. ఈరంగమునందును ఫిరంగుల చాటున స్థిరవాసములను గల్పించుకొని జర్మనులు నిలిచియున్నారు. ఈరంగమునందు దారువందలమైళ్ల పొడవున జర్మనులు సంతక్షణ కవచమును ధరించుకొనియున్నారు. దక్షిణరంగమునందు జర్మనులు ల్లరులు ఆస్థిమయులుచేరి స్వీయార్జితమును స్వాధీనము చేసుకొనిరి. మాంటినిగ్రోను వశపరచుకొనయత్నములను జేసి సఫలమకరధులైరి. ఆవిజయము వలన జర్మనులకు బల్గేను నుండి కాక్సెట్టాటికోపీలు వరకు సరాసరిగ రాకపోకలకు మార్గమేర్పడినది. ఈమాన్యురవలన మిత్రమండలి సైన్యములు ఛార్లెస్టన్ రంగమును విమనవలసి వచ్చెను. రుష్యను వ్యాపారమునకు కల్లసముద్రముద్వారా నిర్గమనోపాయము గలుగ లేదు. మతిమును తురుష్కు సైన్యములకు యుద్ధసామగ్రి పూర్ణముగ జర్మనులు సమకూర్చుటకును తురుష్కులు ఆసియాఖండ పథానమును జరుపుటకును ఏలుగలిగినది. జర్మనురాజ్య మీకార్యమును సాధించుటకై 40 లక్షల సైనికులను సకల సంపదలను విశేషమైన యుద్ధసామగ్రిని గోల్పోయినది. ఇట్టి విజయములవలన జర్మనులు క్రమక్రమముగ్గతముపాలగుచున్నారని గతించిన పదునెనిమిది మాసముల సంగ్రామ వృత్తాంతమువలనను స్పష్టమగుచున్నది. కేవలము ప్రకృతిభర్తమును నమ్మి పురుషకారమును బూకుండుట వివేకముగాదు. క్రమవివాశసిద్ధాంతమును నమ్మినచో 70 లక్షల జర్మను సైన్యము వివాశమున కెంతకాలము గావలయునో నిర్ణయించుట సులభము. మిత్రమండలి రాజ్యముల సైన్యబలములును యుద్ధసామగ్రిలును దినదినాభివృద్ధిపొందుచున్నవి. యుద్ధారంభమునందు మూడు లక్షల సైనికులుగల బ్రిటిషుద్వీపములం దిప్పుడు 20 లక్షల సైనికులు సిద్ధమై వివిధ రణరంగములందు సంగ్రామమును జేయుచున్నారు. మాతముగ

నిర్మితిమగుచున్న నిర్బంధ సైన్యశాసనమువలన సంకను 15 లక్షల సైనికులు సిద్ధముగాగలరు. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునందలి యంత్రాలయము లనేకములు యుద్ధసామగ్రిలను సిద్ధముచేయుటకును యోగపడుచున్నవి. స్త్రీలు యుద్ధసామగ్రిలను సిద్ధము చేయుచున్నారు. యుద్ధకాలమునందును నాంగ్ల వ్యాపారము మధాప్రకారము సాగుచున్నది. బ్రిటిషుద్వీపములకు జర్మనురాజ్యమునకు వలెధనోపములేదు. యుద్ధారంభమునందు దలసత్ప్రీతి యందుండిన బ్రిటిషుద్వీపము లిప్పుడు సంపూర్ణముగ మేల్కొనినవి. బ్రిటిషుసామ్రాజ్యంతర్యాగములన్నియును సంపూర్ణ దీక్షతో విజయమునకై సన్నాహములను జేయుచున్నవి. బ్రిటిషునాకాదళమప్రతిహతబలమును గలిగియున్నది. యుద్ధారంభమునందును ఫ్రాన్సుచందలి సైన్యమును పరమోత్సాహముతో బోరునలుపుచున్నది. ఇప్పుడు ఫ్రాన్సునందు 41 లక్షల సైనికులు శత్రుగానులై యుద్ధములందు నిలువబడియున్నారు. యుద్ధసామగ్రిలను ప్రాచుర్యంబు విరివిగ సిద్ధమగుచున్నవి. ఫ్రాన్సు దేశమున ద్రవ్యములకును సామగ్రిలకును సమత్వాహమును పరాసులకు సంపూర్ణముగ గలదు. రుష్యనులు నిటీవల గలిషియా యందును పోలాండునందును విజయములను బొందుచున్నారని వార్తాప్రచురణవలన దెలియుచున్నది. రుష్యనుల కిప్పుడు మదుసామగ్రి గలదనియును కాచుచు యుద్ధమునందు జర్మనుల మార్గము నవలంబించుచున్నారనియును తెలియుచున్నది. మూడు మాసములలో 40 లక్షల రుష్యులు సైనికులు సిద్ధముగా గలరు. పారసీకమునందు రుష్యులు సైన్యములు విజయమును బొందుచున్నవి. ఇటలీరాజ్యమును క్రమక్రమముగ నాస్థియా సైన్యములను వెనుకకు నెట్టుచున్నది. సముద్రరంగమునందు మిత్రమండలి నాకాదళము బెర్లినును తీరమునందు జర్మను నాకలను నాశనముచేసినది. ఆడియాటికు సముద్రప్రాంతమునను నాస్థియా యుద్ధనావలు నాశనముకొనినవి. జర్మనులు తిగి సుహా ప్రముత్తములను జేయుచున్నారని వదంతిగలదు. ఆ ప్రముత్తములందును స్త్రీలు రంగమునో మాన్యురంగమునో దక్షిణ రంగమునో చూపబడనున్నది. కనుగొనుట యసాధ్యము. పడమటి రంగమున జేయుబడక జర్మనుల ప్రయత్నములు విఫలములని పరులెను మాసముల వృత్తాంతము వలనను వ్యక్తమైనది. గలిషియా యందు వసంత కాలము ప్రారంభించునంత వరకును జర్మనులు విశేషమైన సైన్యములను పయోగించెదరని వశస్థితులను బట్టి నమ్ముటకు ఏలులేదు. బాల్కను రాష్ట్రములందు మిత్రమండలి సైన్యములకును జర్మను సైన్యములకును ఘోర సంగ్రామము సంభవముగావచ్చును. ఆ సంగ్రామమునందు విజయమును గడించుటకై సోనికా ప్రాంతములందు మిత్రమండలి సైన్యములు తగిన సంరక్షణములను జేయుచున్నాగు. ఈస్థితియంతయును నిలుబుడగా రాకపోకల కనువగు మార్గములు లేని ఆసియా ఖండమునందు జర్మను సైన్యములు ప్రవేశింప సాహసించునని

స్వయంసహాయవిద్యార్థులను కొంతకాలానికి
ఒకవేళున హిందూ విశ్వవిద్యాలయ పరిధియందలిను
ఒకవేళున మహమ్మదీయ విశ్వవిద్యాలయ పరిధి ను
మండలియొకవేళున మైఖా విశ్వవిద్యాలయ పరిధి
సాగుమండలియొకవేళున లక్నో విశ్వవిద్యాలయ మహమ్మదీయ
విద్యాలయాలలో కొంతకాలమును ప్రవేశపూరియించుట
భాగ్యముల నుండియు సమాజము పుట్టేకాంతము లేక
నానికిగాను కళాశాల నేర్పించుటగాను పరిష్కరి
లారంభించినారు. నవనవీలము, మానవుల మది పు
వేసినారు. నాటి పరిస్థితి విద్యార్థుల కట్టిపాపిస్తోంది
మన జీవనమునకుగాను. వారి కళాశాలగాని నానికి
సంబంధించి స్థాపించ బడగల విద్యాలయములగా
ఉన్నవిద్యనుగాని తమగ్రవిద్యనుగాని నేర్పరచుటకు జీవ
నోపాయము కల్పించుటకు తగినవర్ధతిని నచ్చటవిద్యాభ్యాస
ముకు ననుపగలరు! తెప్పి నెండుగన్నులు గరిగానాధి
పత్యమునకొంది ముగ్ధమునకు తమసమ్యుతిని దెచ్చుటే
కాక అచ్చటకుంపబడిన పథకులకుగూడ పోకొనించి, పం
ద్రొండులక్షలతోనే ప్రార్థనభివృద్ధియు మొదలుపెట్ట
పొందివద్యను విశేషకాళిగాప్రార్థించి తమవార పరిశ్రామి
సాంకేతికవిద్యలకు గౌరవమునయు నూనించిరి. అయినను
కర్మముల యాచారములతోను బాక్ష్మిమికసాంకేతికవిద్య
లతోనే యెక్కువగా నున్నవకట సుప్రసిద్ధము. ఎట్లనున
య్యాది పరిశ్రేయముగా నూతన పద్ధతిని స్వయం
సహాయమునకు పోతానా నెరవగుభంగిని
కళాశాల నిదనున్నారనుట విదితము. ఇప్పటికి జరిగిన ఇట్టి
ప్రయత్నములు ప్రౌఢవర్ధమివంతయును మొత్తముగా తీసి
కొనినయెడల మహాస్వల్పములేదు. కాననచ్చినను నూతనకాన్యా
యు గారంభమును నూనించుటచేత మిక్కిలి సమృద్ధావహము
లని నమ్ముచున్నారము.

మద్రాస్ హక్కు, బొంబాయిలో జరిగిన యానబ్బారిత నుహమ్మదీయమహాసభ కధ్యక్షులు.

స్థానిక వార్తలు

దినచర్య.

జనవరి 1916.

22-వ తేది శనివారము.

రాష్ట్రీయసహకారమహాసభ, పచ్చయ్యపూరు సా. 8-0

కాలమాన స్థితి. — నిన్న అధికాష్టమితి 83-6

మాత్రము; అధికాష్టమితి 65-8 మాత్రము.

స్వామిగారు. — తిరువళ్ళిక్కే. — నవ జన్మిగా నున్న పి. తరుదరాజులు చాయలగుగాయ మదరాసు హక్కులూజుకోర్టు మాదవజ్జిగా నియోగించబడి నేడు 12 గంటలపాటి పరీక్షింపబడ్డారు.

హిందూ దేశపు పురాతనకవులు. — ఈవిషయమునుగూర్చి నిన్న సాయంకాలము సి. పి. గారు స్వయంవ్యవహారము వై-ఎమ్. సి.పి. గారు చేయవచ్చు యువశ్యాసము చుట్టు చటివారయినదని నిశ్చయపడినది; తేదితరువాత ప్రకటింపబడును.

హిందూ క్రైస్తవులు, తిరువళ్ళిక్కే. — పూర్వవిద్యార్థుల తృప్తిచూర్చుక సమావేశము ఈనెల 30-వ తేది యానవారమునాడు జరుగును. మదరాసు బ్యాంకింగ్ సంబంధించి ఎమ్-ఏ, పాఠశాల అమ్యుంగాయ సి.పి, వి.ఎల్. గారు వివాహమును వహించెదరు.

హక్కుగారు చేపలు పట్టుట. — మదరాసు కాన్పిలేషను ఓట్లగోవిందనుగారుమదరాసులోగిగానూడివాసుకు ఉత్తరువు లేవనెత్త మదరాసు పాకాళియమున కేగి గలము తేసి చేపలపట్టించుటగాను వారివర్తనను జాబ్బిపురు పోలీసుకోర్టులో చెలియెనిమిదవజాతి జాల్మిగా పేరుపడినది.

హిందూ సంఘసంస్కరణ సభ. — కేపు గురువారము సాయంకాలము 5-30 గంటలకు ఆంధ్రసహాయుల సమావేశమును పారసభలో వారివర్తన ఎమ్. రాయచంద్రగిర్లు ఎమ్-సి, గారు వివాహమును గూర్చి యువశ్యాసించెదరు గా. ఎన్. కిరీవివాహముగా రక్తగ్రాసాధిపత్యమువహించెదరు.

మదరాసు హిందూ దేశపు గవర్నరు. — కడచిన సోమవారము సాయంకాలము శ్రీ చారుత్తర హిందూసాన యాత్రలనుండి పురుచ్చేకి విచ్చేయుచు చెన్నపురిమిగా వెళ్ళిరి. పి. రీయూట్రీలు (బిటిపురాప్ర)ములను కొన్నిటిని సందర్శించిరి; దేంగాలగవర్నరు కార్యయిత్రాప్రభువుగారి యతిథిగా సందడి.

మదరాసు సబ్ ఆసిస్టెంటు సర్జన్సు అన్యసి యెయ్యను. — కడచిన సోమవారము సాయంకాలము జరిగిన సభలో, రావుసాహేబులు ఎన్. రామస్వామి నాయుడు రామరావుగారు ఈ సదువు బిరుదు లియ్యబడిన సందర్భమును పురస్కరించుకొని వారిగౌరవార్థ మొకపం. గావించుటకు తీర్మానింపబడినది.

బి.పి.రెడ్డి వైద్యశాల. — తిరువళ్ళిక్కే. — వీరరాఘవ మొదటిది నెం 12 వన ధర్మవైద్యశాల నిమిత్తము శ్రాత్రిగా కట్టబడిన కట్టవమున కడచిన సోమవారము సాయంకాలము హిల్ హాల్ లిన్స్ డాక్టర్ బ్రదర్స్ హుస్సేనుసా సాహేబుకాద్రీ గారు ప్రకటనము గావించిరి. కట్టకడపట కంట్రాక్టు. టి. బాచ్చాచారియారు గారు ప్రకటించబడినది.

శ్రీ వేణుగనసభ, పాటకచ్చే. — నిన్నను అనగా 18 వ తేది సాయంకాలము 4-30 గంటలకు ట్రీప్లికేను మొక బానవిధి 1 నెంబరు గృహమునందు వేణుగనసభవారు మిన్ జోగాజానియాయొక్క పాటకచ్చేరి జరిపిరి. తర్వాత మదరాసు హక్కులూజుకోర్టు మాదవజ్జిగా నియోగించబడి నేడు 12 గంటలపాటి పరీక్షింపబడ్డారు.

జూరగాండ్లు పట్టువడుట. — నిన్న యధరాత్రి సమీపైకవులు హంప్రీన్ నారాయణస్వామి పిల్లై స్వయం గార్లు. ఆజ్ఞించి ఇంకొకరు ఉప్పుగురును కొంతమంది కనిపింపబడిరి లింగివెట్టిది నెం 87 య గృహమును చుట్టడించిరి. అప్పుడు కొన్ని మానములుగా జూరమాదబడుచున్నదట. పోలీసులకు వాంటాకటి తీసి వెట్టుకొని నిన్న రాత్రి యంతి సంతకానతోడ గూడ 12 మంది జూరమాదుయంద సరెను చేసిరి. వారియంద 20 రూపాయలు పట్టుపడినది.

యధాయా. — రెండేసివందల రూపాయల బామిన మూడ వివిధల చేయబడినారు; నేడు బార్బిటవురు (వెసి) దెన్నీ మేజిస్ట్రేటునింద చార్జి చేయబడుదు.

చెన్నపురి ప్రదర్శనము. — సహకారసంఘముల రిజిస్ట్రేషన్ గా. ఎల్. డి. స్వామికణ్ణు పిల్లై గారిట్లు వ్రాయుచున్నాడు: — మదరాసు పర్యయపు కళావాలలో 22, 23 తారీఖులందు సమావేశము కానున్న రాష్ట్రీయసహకారమహాసభకు వచ్చేది ప్రతినిధులు పరిశీలించుట కవకాశముకలుగునట్లు, రాజితోటకుందలి ప్రదర్శనముయొక్క వ్యావసాయక పరిశ్రామిక కళలను తెరచియుంచుటకు క్లిష్టకసాయభాధాకారి యను గ్రహపూర్వకముగా నేర్పాటుచేసివారు. 22-వ తేది తెల్లవారి 8 గంటలు మొదలు 10 గంటలవఱకును 23-వ తేది 7 గంటలు మొదలు 10 గంటల వఱకును సహకార సంఘసభ్యులందఱు సచితముగాపోయి చూడవచ్చును. వ్యావసాయకుల యానుకూల్యమునిమిత్తము వ్యావసాయక పరిశ్రామిక ప్రదర్శనకళితములు మన చూడబడుచున్నవి గనుక ఈయనాధారణమైన తరుణమును దాటిపోనియ్యగూడదు. సభ్యులందఱు ప్రదర్శనము తెలియఁబట్టికి సకాలమున రావలెను. ప్రయాణపు కర్వులు వారే భరింపవలెను.

ఒక స్వదేశకర్మాగారము. — చాకలి పేటయందలి బత్తెడిల కర్మాగారపు పరిశుభ వృద్ధియొక్కవను నిన్న సాయంకాలము జరిగింది. గావుననాయుడు సి. త్యాగరాయ వెట్టి బి. పి. గారు వివాహమును వహించిరి. పూర్వనానంతరము యజమానుడు జె. ఎన్. నుజుందారుగారు కడచిన సంవత్సరపు కార్యవహేకను చదివెరి. కర్మాగారచరిత్ర సంగ్రహముగా విశదీకరింపబడెను ఈకర్మాగారము మొదటనొక్క పనివానితో 1905-వ సంవత్సరమున ప్రారంభింపబడినది. అనంతరము మూడుసంవత్సరములకుగాని 9 మంది పనివాండ్లు పని చేయుట తటస్థింపలేదు. విశేషపరిశ్రమల పోటీనినిగ్రహించుచు ప్రభుత్వసహాయములేకయే యీకర్మాగారము పనిచేయుచు వచ్చెను. యధారంభమున 25 మంది పనివాండ్లుండిరి. అప్పటి నుండి యచ్చటి బత్తెములకు గిరాకీ యధికము కాఁజొచ్చెను. ప్రస్తుతము 50 మంది పనివాండ్లు పనిచేయుచున్నారు. ఆ పక్షి పదార్థములు చూడ నిపుడు మిగుల చచ్చుక గానున్నవి. ప్రస్తుతము గుజరాతు జాంబాయి దక్షిణకనడా కాకినాడ పంబాయి కలకత్తా బర్మాలలో ఈ కర్మాగారమునకు ఏతెంట్టున్నారు. నివేదిక చరితంబడినవెనుక హిందూదేశే పరిశ్రామికాభివృద్ధియొక్క యవశ్యకతను గూర్చి టి. ఎమ్. ముక్కవాచారియారు గారు అభిప్రాయ ప్రకటించిరి. అనంతర మగ్రాసనాధిపతిగారు పనివాండ్లకు నత్త్రుములు పంచివెట్టి కొంచెము ముచ్చటించి సభను ముగించిరి.

అమెరికా

జర్మనీకి రబ్బరునుపంపుటకు కుట్ర. — న్యూయార్క్, జనవరి 18: — రబ్బరు కంపెనీవారును 5 గురు జర్మనులును కలసి జర్మనీదేశమునకు రహస్యముగ రబ్బరును పంపుటకు కుట్ర చేసినందున వారికి 10 మొదలు 150 పానుల వరకును జుర్మానా చేయబడినది.

హాలండు

విల్లెల్మినా రాణిగారు. — ఆమెస్వతః, జనవరి 18: — ఈ రాణిగారు మానికేండ్లము, బలేడము, బిరెకు, ప్రిన్స్ హెన్రీ మాక్లెను మున్నగు స్థలములకేగి వరదలవలన బాధితులైనప్రజల నోదార్పిరి.

నిరంతర సంధిప్రయత్నక సంఘము. — హేగు, జనవరి 18: — ఆమెికానుండిచ్చిన ఫోర్టు సంఘమువారు ప్రాంతములో ప్రధానసాన మేర్పరచుకొని నిరంతర సంధిప్రయత్నక సంఘ మునుపేరుతో పనిచేసెదరు.

శిల్పి

శ్రీరాజప్రతినిధిగారికి వచ్చిన తంతివార్త. — లండను జనవరి 17. — అంగ్ల సేనలు లిల్లిసెతలపడి హెల్లానునంద చాలకందకములను భంగముచేసినవి. రెండు చోట్ల ప్రేలుబట్టు చూడచేసినవి. దక్షిణముననుండి లిల్లిసెతలపడి మార్గమున పరానువారుగూడ గుండ్రువదలిరి. హంపేను ఫిరంగులు కాల్చబడినవి. పదాతుల పోరు జరుగలేదు. మాంటినిగ్రో సైనికులు వెట్టింజిరి వదలి దక్షిణ పశ్చిమ దిశలకు పోయిరి. ఆస్ట్రీయావారు స్విట్జర్లాండ్ కు వెళ్ళిరి. మాంటినిగ్రోవారు బెరేకులో నింకను పట్టుదలతో సేనరించుచున్నారని ఆస్ట్రీయావారు ప్రకటించిరి. మార్చేమియులేదని రష్యావారు తెలిపిరి. కర్మనుసా రోడ్డునందున్న కర్వగరును రష్యావారు రాక్రమించిరి. గొరిజియాకు వాయవ్యముననున్న గుట్టలవైసి పగలంత యుధిరంగులు కాల్చబడెను. రాత్రి శత్రువులు ఇటలీవారిదల పడిరి. మొదటిసారి ఇటలీవారు తిరిమిరికాని శత్రువులు మరల మహావేగముతోవచ్చి కందకములలో చొరబడిరి. మరునాడుదయమున ఇటలీవారు శత్రువులను పారదొలిరి.

కార్మికలు ప్రభువుగారు. — ప్రభువుగారును అనుచరులను ఈనెల 18 వ తేది సాయంకాలమునకు కుల్నాకు చేరిరి. వీరటనుండి లిగెపూరాకు వెళ్ళెదరు.

బంగళా అంబ్యులెన్స్ సంఘము. — ఈ సంఘములో నొకనికి కలమిదగ్గరాయము తగిలినది. 8 గురు కనబడలేదు. శత్రువులకు చిక్కియాయెరు. 8 గురికి చాల జబ్బుచేసినందున హిందూదేశమునకు పంపిణీయబడిరి. తలమీద గాయము తగిలినవాని కాలోగ్యము కలిగినది. మరల పనిలో చేరినాడు. హిందూదేశమునకు పంపబడినవారిలో నిద్రగికి ఆరోగ్యము కలిగి మరల యాద్రంగమునకు వెళ్ళిరి. తక్కినవారి కాలోగ్యము కలుగుచున్నది.

విరోధా మహా సంగ్రామము

అయిదైండు శాసనమునవరణను మానుకొనుట

రాయలు పేట్రెయిటికు నిధి

మనయువరాజు గారు కన్యసింపుట

ఈజిప్టుకు తొందర కలుగలేదు - సేనలు పర్వతముగనున్నవి.

ఇంగ్లాండు

నిర్బంధ సైనిక సేనాబిల్లు సవరణము.

లండను జనవరి 18:— ఇంగ్లాండునుండి బిల్లులు చేర్చి వలసినదను సవరణమును ప్రజలసభలో అన్నిటిననుభూయింప పొందింది. అన్నిటిననుభూయింప యొక్కయు ఉపవాద్యములు మిత్రత్వమునకు లెక్కవై యున్నవి. సవరణమును బోషణ నాడు చింతిలిరి. జగదములు కలుగకుండ అత్యంతమును సైంకులైన బిల్లు ఆశయమై యున్నది. సవరణ మొనర్పవలయునని నిర్బంధించుట దేశమున కలహమున బలహీన మొనర్చుట అని భాగం నుడిచి.

ఇంగ్లాండును మినహాయించుటవలన ప్రమాదకరమగు దురభిప్రాయములు సంభవించగలవు. ఇంగ్లాండు దేశమును సైనికాధికారుల కొరకల తీరస్కరింపలేదు. వారు అధికనమోయ మొనర్చిరి. ఇంకను ఒకరియనున్నారు. ఇంగ్లాండును బిల్లును చెందునట్లు చేయుట కొలదిసంఖ్యగలవారి ఉద్దేశముల పాటించుట అగునని రెండొండు గారు బలికిరి.

జోషులూ గారు తెలియజేసిన అంశములబట్టి సవరణము దొరతనమువారివై బంధించబడదని ఎడ్వర్డు కార్నెక్ గారు నిరసి.

పోస్టు మార్పులు జనరలు

లండను జనవరి 18:— బాన్సు ప్రజు గారు పోస్టు మార్పులు జనరలుగా నియమించబడినది పాస్టు మోటు ప్రజల సభలో అన్నిటిన గాడు నుడిచి.

ఆస్త్రియను త్రిగారి సందేశము.

లండను జనవరి 18:— మన శత్రువుల పూర్వముగ జయించి మన కొరక లిడేనట 1916 సంవత్సరము గాయ నను ఆస్త్రియను త్రిగారి తంత్రివార్త. వెట్రా గాడు నగర మున ప్రకటించబడినది.

కార్మిక వర్తము.

నిర్బంధ సైనిక సేనాబిల్లు.

లండను జనవరి 17:— మాతౌలా నవారు జయ్యియండి యుద్ధమున సహాయ మొనర్చుచుండి. ఇట్టి సీతితో మార్పును జ్ఞాతేక నిర్బంధ సైనిక సేనాబిల్లును వ్యతిరేకముగ కార్యవిధానాక సంఘమువారు వోటునిచ్చుట ఆకార్యమని హార్డెయిలూలు ఎమర్సన్ మేమెను ఇంజనీయర్ల సంఘమువారు తిర్మానించిరి.

ఇండియా నల్ల ముందు.

ఇండియను ఇన్ స్టిట్యూటు వారి పరిశోధనలు.

లండను జనవరి 18:— బోషధపు పనులకింద మాత్ర మే నల్ల ముందును ఎగుమతిచేయ ఇండియా దొరతనమువారు నిశ్చయించిరి. ఇందుల కే యేతరవలయును పనికిరచ్చునో ఇన్ స్టిట్యూటు వారు పరిశోధన లానవచ్చుచున్నారు. ఎక్స్ ప్లొరేషన్ ఆను బోషధమును తయారుచేయుటకు తరంజి ఓరుము (ఈజిప్టులో దొరతనది) ఎంతవర ఖోసయోగించుకో అనికూడ వీరు పరిశోధన లానవచ్చుచుండి. చమురుబిత్తుల ప్రశ్నము గూడ వీరి దృష్టిపథమున నున్నది.

రాయలు దేశ సేనానిధి

కేల్సు యువరాజు గారి ప్రసంగము

లండను జనవరి 17:— సెంటు కేల్సునుండిరమున వైది వారు సమావేశ మొనర్చిరి. సభకు కేల్సు యువరాజు గారు రధ్య త్తులుగ నుండిరి. యుద్ధరంగమున విజియ సైనికుల మనదీయని ధైర్యమున ప్రీతిపూర్వక ఓర్పుసంభదము వీరు వాగొనిరి. తమ కుటుంబముల కన్యముల పాలగునని సైనికులు భయ మందకుం డ నిధివారు బాగ్రత్త పెట్టుట అత్యంతము. ఆసాధారణ విషయముల నిధివారు పించునల సభివృద్ధి చేయగలరు. ఇదివర

కు పరిగణించబడనివారికి గూడ ప్రస్తుతము నిధివారు తమ రక్షణను వ్యాపింపజేయుదురు. కమిటీ వారిస్వాతంత్ర్యము క్రింద నుంచుట కొక రెండున్నరలక్షల పౌనుల ద్రవ్యమునకు మెకె న్నా గారు సిఫారసుచేసిరి.

మరణము.

లండను జనవరి 18:— రెటు ఆంగ్లము ఆగ్నాల్లు మార్గే గారు చనిపోయినది తెలియజచ్చిరి.

ఈజిప్టు

ఈజిప్టులో యుద్ధము.

కెయిరో జనవరి 18:— ఇండియా పైయు పరిశోధకు కెయిరో నుండి యొక నిలేఖ 5-1-16 వ తేదీ నిలుల నాలు వాగినను. మాన్సుర టర్కి నా రిదివరకు తలపడనే లేదు. వా రట్లు తలపడుట సంభవించదని మేము గలిపాల్సింది బయలు దేరవోవుటకు ముందు ఈజిప్టు ప్రజలలో చాలమంది తలంచిరి. కాని గల్లిపోలిని మేము వదలుటచే మాతో బోర నవసరములేని కారణమున భాగీగానున్న సేనలను వారు ఈజిప్టు వైకి పంపు ట కనకాశముగలదు. వారు మెకెన్నను గారు దెరుప్పించుట వచ్చుటవలన నీ యూహ కొంత బలపడినది. కాని వాడుడెను గోల్ట్ గారు బాగ్దాదుగా నున్నారను యంకము మామొదటి యూహను సైనిక దృష్టితో చూచిన పరమమయ్యును. ఎటులైన నేమి ఈజిప్టుకు తొందరకలుగలేదు. మరయును జర్మనులచే నడిపించబడిన తురుష్కులైన టిక్రెన ఈజిప్టువైకి రాదలచినను ఆటుల వచ్చినపుడు వారిని పూర్తిగా నోడించుటకు తగినకట్టు దిట్టములైనా మహాకాల్పుకు అవతలను ఇతలనుగూడ చేయ బడినవి. కాలవ కాపలా సేసలో చాలమంది ఆనుభవజ్ఞులగు యోధులు ఆంగ్ల ఆస్ట్రేలియా హైందవ దేశములవారు గలరు. వీరందఱును ప్రాన్సులోను గల్లిపోలిలోను పోరునలిపి వచ్చిన వారు. వారిదివరకు పోరునలిపి అలసి ఇప్పుడు ఈజిప్టునుంచి విక్రాంతిగైకొని ద్విగుణీకృత క్షిత్తి ముందుపరిచేయగల వార గు చున్నారు. మధ్య ధ రాసము ద్రమున జర్మను జలంతగ్రాములు వాణిజ్యకాలను ముందుచున్నందులకు ప్రజల జడినోలడుట లేదు. ఏలయున త్వలో ఆంగ్ల యుద్ధకాల జలంతగ్రాముల యురగడి నడిగించగలవరు కన్యకము వారికి గలరు.

హెచ్చరింపకుండ వెస్ట్ మ్యూ నోవైని రెండుటార్పెడో లను వదలిరి. మొదటి డెబ్బుర నాక ముందువంకను జంకలేదు కాని రెండవకుండు బాయిల్స్ అరలానికి బోయినది దానితో నాక ప్రేరింది. ఆకాణముననే నాక గుంపుతిగిరి 5 నిమిష ములలో మునిగిపోయినది. ఈ నాకలో హిందూ దేశమునకు బయలుదేరిన వారిలో 25 గురు మాత్రమే ఇప్పుడు మెక్సికా నాకలో హిందూ దేశమునకు పంపబడుదురు.

ప్రాన్సు

బ్రిటిషురంగమున శత్రుకందకములు. లండను జనవరి 17:— గతరాత్రయిన గిరెంసీరద్ద శత్రు వులు ప్రెంచి మోటార్లు వాంబులతో కొంత నడవడి గను పరచిరి. ఈదినమున ఆసానముననే మేము, మోటార్లు, బాం బులు, కుపాకులు మున్నగువానితో ముట్టడినలిపితిమి. పర్యవ సానము లుక్కువచ్చుచున్నవి. ఫ్రెంకింగు, బ్యూర్యును, ఇప్రెసు ఉత్తరభాగమునను ఫిరంగులు కాల్చబడెను. శత్రు వుల కమితుకు హాని కలిగినను, ఇప్రెసున తుత్తరభాగమున వారి సేనలకు వెనుకవృక్కను నిప్పంటుకొనినది. ఇప్రెసునద్ద శత్రుఫిరంగులు తీవ్రముగ చరించుచున్నవి ప్రయరింపబడెను.

పరానువారి ప్రకటనము.

పారిసు జనవరి 18:— విరామము లేకుండ, ఫిరంగులు కాల్చబడినది పరానువారు ప్రకటించిరి.

పరాను శత్రువులు.

శత్రుకందకములను.

పేసు, జనవరి 18:— మారమునకుండి ప్రయోగించు మాఫిరంగులు బెల్జియమునకు శత్రు సైనికులవై గురిచేయ బడినవి అందువలన మ్యూజికోండల వైపును ముందుకొట్టు భంగ మొనరింపబడినది. సోమ ఎస్టిలను నడుచునందు కంగ కములవై అగ్ని గోళుల వేసితిమి. బ్రెజిల్ వాసునకు వారు వ్యయనమును జర్మనీ వారిస్థానములు భ్వంస మొనరింపబడిన వని ప్రయరింపబడెను.

యూక్రెయిన్

తురుష్కు ముందుగనుకొమ్మి రవ్యుల పాలగుట వెల్స్ గాగ్ల జనవరి 17:— రిక్కియరంగమున చాల వోల్టఫిరంగుల శత్రువులు మాత్రమే జరిగినది. ఆశ్చర్యవచిని వాట తురుష్కులు రెండుసార్లు యత్నించిరి కాని సఫలమునో గలుగు కాలేదు. పరానాసానకు వారువ్యయన సందు తురుష్కుల తాలూనచుండునందు కొట్టొకదానిబట్టుకొంటిమి. ఇట కొన్నిలక్షల తూటాలు అగ్ని గోళములు చిక్కినవని ప్రక టించ బడెను.

ఇటలీ

ఆంకోనా నగరముమీద బాంబుల వేయుట. లండను జనవరి 18:— ఇటలీలోని ఆంకోనా పట్టణము మీద 5 గురు శత్రు వైమానికులు బాంబులను వేసిరి. ఒకడు మాతుడయ్యెను. నవ్వును నల్లయ్యెను.

ఇటాలియనులు

రేబెల్ మర్షును ముట్టడించుట. గోతు జనవరి 18:— (ట్రెంటిన్ సరిహద్దునకుండు) రేబెల్ మర్షునువై ఇటాలియనులు ఫిరంగులు వారుచేయుట వలన ఓగోపురము భ్వంసమగుట ము శత్రు సైనికదళము సారి పోవుటయు సంభవించెనని ప్రయరింపబడెను.

ఒన్లెవియూకొండలు. ఇటలీ సలుపు ముడిన ముట్టడి. లండను జనవరి 18:— ఒన్లెవియూ మట్టున నుండు కొండలలో ఇటాలియనులు తీవ్రముగ జయప్రదముగను ము ట్టడి సలుపుచుండిరి.

బెల్జియము

బెల్జియములో రాజుద్రోహశిక్షలు. ఆమెస్టరడం జనవరి 18:— రాజుద్రోహమునకు గాను నలుగురు బెల్జియను పురుషు లుబియబడిరి. చాలమంది పురు షులను ప్రీలకు 15 మొదలు ఒక సంవత్సరమువరకు కఠినశిక్షలు నిర్దించబడిరి.

జర్మని

ప్రస్యారాజ్యాంగ సభ. అధికవత్త చర్చ. ఆముస్ట్రెగ్గాము జనవరి 18:— ప్రస్య రాజ్యాంగసభ యందు అధికవత్త చర్చించబడెను. ప్రస్య రాజ్య పౌరసత్వ మున సంస్కరణ మొనర్పవలసినదని సాంఘికవాది హిల్ఫ్ వడేవనే నిర్బంధముగా చెప్పెను. బెల్జియను దేశమునకు స్వా తంత్ర్య మొనగవలయును. యుద్ధపరిష్కార సాన మింకను తేల లేదుగాన పౌరసత్వ ప్రశ్నమును నిపుడు తీర్మానించుటదేశము నకు హానికరమనియు, దృఢశిక్ష మగత్యమనియు పూరా చార పరాయణుడగు హెడ్లిబాంబు గారు నడిచిరి. యుగ మునకు మిత్రమండలియే కారకులనియు ఈయన చెప్పెను. సత్వమున సత్వము పలుమారు లీయన కడ్డము వచ్చిరి. సత్వమున ప్రజలనుండి దాయమందిరిగాన ఈవాక్యలదోషము నీనెత్తి పడునని లీఫ్ నెఫ్ లను మున్నగు సాంఘికవాదులు తేకలు వేసిరి.

ఒకజర్మను యుద్ధనౌక మునిగిపోవుట. కొఫను హేగను జనవరి 18:— ఒక జర్మనుయుద్ధ నౌక ఏకోడివియెద్ద మునిగినది. వానికులగతి ఏమైనదియను తెలియలేదు. జర్మను సైనికుల దుస్తులును బోషిలను కొట్టు కొని వచ్చినవి.

చీనా

హంకాంగులోని శత్రువులు. హంకాంగు జనవరి 18:— హంకాంగులో పట్టుకొన బడిన శత్రుదేశియులు ఎమేకునాకమీద ఆస్ట్రేలియాకు పంప బడిరి.

THE GREAT WAR.

Ireland and Compulsion: Amendment Withdrawn.

PRINCE OF WALES' SPEECH

At Royal Patriotic Fund Meeting.

EGYPT UNDISTURBED: READY TO RECEIVE THE ENEMY.

[Reuter's Agency.]

Great Britain.

Royal Patriotic Fund.

The Prince of Wales' Speech.

LONDON, January 18.

The Prince of Wales presided at a meeting of the Royal Patriotic Fund at St. James' Palace. He said his experiences at the front would leave imperishable memories of the dauntless courage and cheerful endurance of the British troops. He emphasised that the Fund must endeavour to prevent soldiers dreading lest their families should suffer hardships. He announced that the Fund would be able to augment pensions in exceptional cases, and also to extend its benefits to dependents hitherto not recognised. Mr. McKenna had recommended the grant of a million sterling to be placed at the Committee's disposal.

The Compulsion Bill.

An Amendment by Ulster Members.

LONDON, January 18.

In the House of Commons, in the Committee stage of the Military Bill, some Ulster members moved an amendment to include Ireland in the Bill. The speeches of Ulster members and Nationalists alike were most moderate in tone.

Mr. Bonar Law deprecated the amendment. The Bill aimed at getting the men absolutely necessary in a way which would cause the least friction. To press the amendment would be to weaken the country in its struggle.

Mr. Redmond said he feared that the exclusion of Ireland would lead to cruel and unjust misrepresentation, but Ireland had done and was doing all that the military authorities asked, and to force the Bill on Ireland would mean playing into the hands of a small minority.

Sir Edward Carson said that, in view of Mr. Bonar Law's declaration, the amendment would not be pressed. In the course of his speech in the House of Commons Mr. Redmond pointed out that large proportions of the Australian, South African and Canadian Contingents were men of Irish blood.

Those who are opposing the compulsory service in the name of the masses are trenchantly denounced in the Socialist Defence Committee Manifesto, which says that objection to compulsion in the present circumstances is hypocrisy. "Direct or indirect compulsion is the keystone of the edifice of Trades Unionism." The Manifesto stigmatises as a burhug and a coward the eligible Trade Unionist now refusing to enlist.

The Unionist and Liberal Committees pledged to more vigorous prosecution of the war now number 120 and 40, respectively, and both are growing.

Indian Opium.

Researches by Imperial Institute.

LONDON, January 18.

Reuter learns that, in connection with the decision of the Government of India to allow the export of opium for medical purposes, the Imperial Institute is making researches in order to determine the varieties of Indian opium which are most valuable for these purposes. It is also investigating the value of Egyptian henbane for the manufacture of atropine. Much attention is also being directed to the question of oil seeds.

The New Postmaster General.

LONDON, January 18.

In the House of Commons Mr. Asquith announced that Mr. Joseph Pease had been appointed Postmaster General.

Rt. Hon. Arnold Morley.

LONDON, January 18.—The death is announced of the Rt. Hon. Arnold Morley.

France.

Intermittent Cannonades.

LONDON, January 18.

This afternoon's Paris Communique reports intermittent cannonades.

Enemy Trenches on British Front.

Attacked with Excellent Results.

LONDON, January 18.

A communique says that last night the enemy showed some activity with trench mortars and bombs at Givenchy. To-day we made a combined attack with bombs, rifle, grenades and trench mortars at the

same place with excellent results. Our bombardment was effective at Frelinghien, Zwarteleen and north of Ypres, where a large fire was caused behind the enemy's lines. Hostile artillery was active at Ypres.

French Long Range Guns.

Inflict Heavy Loss on Enemy.

LONDON, January 18.

PARIS. A communique says: Our long range guns inflicted considerable loss on an enemy position on the heights of the Meuse. We effectively shelled the enemy trenches between the Somme and Aisne and damaged the German works north-west of Berry-au-Bac.

Italy.

Enemy Fort Bombarded.

Detachment put to Flight.

LONDON, January 18.

ROME. A communique says the Italian bombardment of the fort on the frontier of Trentino destroyed a portion of the cupola and put the enemy detachment to flight.

Italian Counter-Offensive.

LONDON, January 18.

Vigorous Italian counter-offensive in the hills around Ostavia continues successfully.

Russia.

Mr. Asquith's Message to Russia.

LONDON, January 18.

A message from Mr. Asquith is published in Petrograd in which the Premier says he is confident that 1916 will witness the consummation of the hopes of the Allies in the final overthrow of the common enemy.

Capture of Turkish Artillery Depot.

LONDON, January 18.

PETROGRAD. A communique says: On the west front there was only artillery activity at various points. The Turks twice attempted to cross the Arkhave river, but were repulsed. A Turkish artillery depot was captured north-west of Horossan with about a million cartridges and several thousand shells.

The Russian New Year.

Mr. Kipling's Message.

LONDON, January 18.

Mr. Kipling, in a message to Russia on the occasion of the New Year, says:—"I cannot look for peace before Germany is taught that there is a God other than her own lust. We, your Allies can never forget Russia's inflexible fortitude and sacrifice."

Sweden.

Continuous Committee of Conciliation.

LONDON, January 18.

HAGUE.—The Neutral Peace Conference of 1915 by Mr. Ford will sit permanently at Stockholm styled Continuous Committee of Conciliation.

Australia.

Enemy Subjects Deported to Australia.

LONDON, January 18.

HONGKONG.—Arrested enemy subjects have been deported to Australia on board the steamer "Emacric."

Belgium.

Four Belgians Executed.

LONDON, January 18.

AMSTERDAM.—A Brussels telegram says that four Belgian men have been executed for war treason and a number of men and women sentenced to terms of from fifteen to one year's penal servitude.

EGYPT.

Precaution in Egypt.

BOMBAY, January 18.

The Cairo correspondent of the "Times of India," in a letter dated the 5th instant, says:—"On the east no Turkish attack has yet taken place, and, prior to the evacuation by us of the Gallipoli Peninsula at any rate, the general feeling in Egypt was that none of any real importance would be made. There is the possibility that whatever number of troops has been released in Gallipoli may after all be sent up an expedition against Egypt. Some fear is given to this assumption by the presence,

TELEGRAMS.

When last reported, of Von Macdonald in Damascus. To our way of thinking, however, the fact that Von Der Goltz is in Baghdad is far more significant, from the military point of view. In any case Egypt remains undisturbed, and every possible military precaution is being taken on, beyond and behind the Canal to ensure the entire defeat of the re-embarked Ottoman troops if they do arrive. A large proportion of the Canal defenders now consists of war-tired veterans—British, Australian and Indian, who have seen through the mud of France, Gallipoli. Further, their recent Egypt in this high desert climate is setting them up thoroughly after their previous experiences had run them down somewhat.

The "Fersia" Disaster.

The correspondent, referring to submarine outrages against merchant shipping in the Mediterranean, says:—"The people are not alarmed by them, because they knew in the Navy will soon get the situation well in hand." The "Fersia" he says was struck by two torpedoes without warning of any kind. At the first hit the ship was holed, and the second went right into the boiler room and blew up the vessel. This accounts for the fact that she sank within five minutes. Only 25 of the "Fersia" passengers, states this correspondent, are coming on to India in the Medina."

Holland.

Floods in Holland.

Royal Couple Visit Scenes of Disaster.

LONDON, January 18.

AMSTERDAM. Queen Wilhelmina visited Mookveld, Veenendaal and Breeck and Prince Henry visited Marken and conversed with the victims of the floods.

United States.

Conspiracy to Ship Rubber.

Firms Fined.

LONDON, January 18.

NEW YORK.—Five Germans and a Rubber Company have been fined sums of from £ 10 to £ 150 sterling for conspiracy to ship rubber to Germany.

Germany.

A Small German Warship Foundered.

LONDON, January 18.

COPENHAGEN.—A small German auxiliary warship has foundered on Aero Island. The fate of the crew is unknown, but German uniforms and caps have been washed ashore.

Slight Damage from Aeroplane Raids.

LONDON, January 18.

BRUSSELS. Five enemy aeroplanes dropped bombs on Brussels killing one person. The damage done was slight.

Discussions in Prussian Diet.

LONDON, January 18.

AMSTERDAM.—The Budget debate in the Prussian Diet was remarkable for the persistent demands for revision of the Prussian franchise by the Socialist faction. He further demanded complete restoration of the independence of Belgium. The Conservative Herr Heydebrand declared that it would be contrary to the interests of the country to settle the franchise question now, because the end of the war was not yet apparent, and a firm determination was still necessary. Herr Heydebrand was constantly interrupted when he proceeded to lay the responsibility for the continuation of the war on the Entente, Herr Liebrecht and other Socialists shouting "The blood falls on you who are keeping the truth from the people."

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(By Wire.)

Delhi.

Secretary of State's Message.

Progress of the War.

DELHI, January 18.

The following telegram, dated the 17th inst., has been received by Mr. E. the Viceroy from the Secretary of State:

The British have bombarded Lille and caused great damage to many trenches near Roubaix, provoking two heavy explosions. The French also bombarded the vicinity of the road to Lille from the South. In Champagne heavy artillery took place, but no infantry action.

The Austrians report that, after abandoning Cetinje, the Montenegrins retreated on all points of their south and west front. The Austrians occupied Spizza. The Montenegrins are still stubbornly resisting in Berane.

The Russians report no change. They occupied Kanvagar on the road to Kermanshah.

The Italians report that an intense cannonade all day on the heights north west of Gorizia was followed at night by an attack against the Italian positions. Repulsed once the enemy returned with greater forces and penetrated some trenches, but the Italian counter-attack next morning threw the enemy back.

United Provinces.

United Provinces Educational Conference. Presidential Address.

LUCKNOW, January 18.

At the Provincial Educational Conference held to-day Raja Rampal Singh, Chairman of the Reception Committee, in welcoming the delegates, hoped that the Conference would lead to the creation of an Education League to foster the advancement of the right sort of education in these provinces.

TELEGRAMS.

Babu Ram Chandra proposed the Hon'ble Pundit Madan Mohan Malaviya to the Chair.

Mr. Vikramajit, in seconding the resolution, said that the President elect was respected, loved and revered throughout India.

The President, in his address, said that each succeeding Lieutenant-Governor had taken personal interest in education and their expectations had been increasing, but had not been satisfied. The Conference would not take up the task of considering education in matters which were the business of experts, but as laymen they would consider broadly the principles where-by education may be made available for all.

The Hon'ble Pundit Madan Mohan Malaviya went on to say that the United Provinces were most illiterate in India. Sir John Hewitt had fought for a better settlement with the Government of India, so had Sir James La Touche, but the Government did not accede to the demand of Sir John Hewitt. The latter, speaking at the last meeting of the Provincial Legislative Council he had presided at, had used stronger language than had ever been used by anyone else as to the injustice done to the province by the Government of India in the matter of education. Sir James Meeson three years ago had said that he would make every rupee go farthest before he went up to the Government of India for a larger grant, but His Honour had since expressed the opinion that more money was needed.

Papers on education were read, among others by Mr. Jesse, Principal, Meerut College, Mr. M.N. Kacker, Mr. M.C. Roy and Mr. U.N. Bahl.

Calcutta.

Lord Carmichael's Tour.

CALCUTTA, January 18.

H. E. the Governor and party arrived at Khulna this evening. Yesterday His Excellency inspected the settlement at Gosaba belonging to Sir Daniel Hamilton. This evening His Excellency sails for Khopora from where he will inspect the Government colonization schemes in Backergunge, Sunderbans.

Casualties Amongst Bengal Ambulancers.

CALCUTTA, January 19.

The following casualties in the Bengal Ambulance Corps are reported:—One private, wounded in the head. Six Privates missing, believed to be prisoners of war. Eight Privates invalided to India for disease and breakdown on active service. The wounded Private has been recovered and rejoined his corps. Two of the invalids recovered since their return to India and voluntarily returned to duty. Others are improving rapidly.

Bombay.

The Convicted Sub-Judge's Appeal.

Result of Second Appeal.

BOMBAY, January 18.

To-day, on the Appellate side of the Bombay High Court, Mr. Justice Batcher and Mr. Justice Shah disposed of the second appeal preferred by Govind Balwant Laghate, late First Class Subordinate Judge of Ahmednagar, who was convicted and sentenced by the Special Magistrate to one year's rigorous imprisonment and a fine of Rs. 1,000 on the second charge of bribery in receiving two hundred of Rs. 55 and 50, as illegal gratification, while on duty. Their Lordships upheld the conviction and, in view that the accused was already undergoing one year's rigorous imprisonment on the first charge, viz. of receiving a bribe, their Lordships set aside the sentence of imprisonment, but upheld the sentence of fine.

Survivors of the "Persia".

Arrival in Bombay.

BOMBAY, January 19.

The mail steamer "Medina" with London mails up to the 31st December arrived in the harbour at 3-15 a.m. this morning with 117 passengers on board of whom only twenty-three are the survivors of the "Persia". The following are the names of the survivors, who arrived—Mr. Alex. Clark (from Malta) Mr. Hyman, Mr. Dickie, Mr. C. H. Grant, Mr. Russ, Mrs. Shanks, Mrs. Browne, Mrs. Hutchinson and child, Nurse Sharp, Miss Fladgate, Miss Cook, Mr. W. Smith, Mr. Knight, Mrs. Smythe, Miss Less, Mr. E. Sardas Manumar, Mr. Khubchand Jhametmal, Mr. Yashindas Gopaladas, Mr. Ramchand Ratanchand, Mr. Neromal Permand, Miss Markwich, Mr. C. M. Cooper, Mr. Suther. Among the distinguished persons S. S. Medina were Mr. Justice Teunon, Maharajah and Maharani of Kapurthala and Prince Jet Singh. The "Medina" has brought also the Italian mails.

The survivors of the "Persia" and passengers of the "Medina" were landed together at Ballied Pier at 8-30 a.m. The men looked quite strong and fit but most of the ladies bore traces of the hardship they had suffered. For the most part however the survivors were undistinguishable from the other passengers being provided with new clothes at Alexandria by the P. & O. Company. Quite a crowd of friends and relatives of the survivors had gathered at the Pier, many having travelled from distant stations. By the side of joyful greetings were heard many anxious enquiries of relatives of those passengers of the "Persia" whose names have not appeared in the list of survivors. A young boy was there enquiring about the fate of his father who went to England to be called to the Bar.

Weather Report.

SIMLA, January 19.

Weather continued dry but fresh disturbance entering north-west seems likely to prove more important than its predecessors. A wave of unusually high temperature most marked at the hill stations is proceeding the disturbance.

FORECAST:—Some precipitation in Baluchistan and Kashmir.

TELEGRAMS.

South India.

Coonoor Abduction Case.

Mr. Norton's Address.

COIMBATORE, January 18.

Mr. Norton, in the course of his address, read the following letter filed by the defence:—

DEAR MR. LAVOCAR.—You will be very surprised to hear from me. Now the words you told me came to pass. That everybody will say they will help you in time of trouble. But they will not. Are Mr. Lavocah your words came to pass? I trusted Mr. A. R. R. because I thought he knowing I have no mother and father. Further, he helped me, but so happened I am sorry for doing so, but I was treated so badly this time; so I could not eat properly. Now I trusted in myself that a lady friend of mine has taken me altogether to stay with her and she is always telling me that she wants me to marry her son in Burma. She looks after me so well and makes me eat and said I must never be sad or worry over them, but I am secretly kept. Don't you mention anything about it. Tare this letter after you read it. I must thank you very much again for your kind words. What you told me came true, don't mention to A. R. R. Oh I expected to go to Madras. My fate was spoiled. To-day is my ninth day away from house, but I hope I will not be caught. But I am kept so carefully. Pray very much for me that I won't get caught. Don't tell Violet. You opened your heart to me by telling me those kind words. So I have told you everything. I hope you are not cross for crying and getting angry with you. So I ask you to forgive me. Tata with best wishes.

"Marie O. Reilly,

"Don't mention anything to Terry."

The letter is headed "Mrs. E. Newman, Coonemara Cottage, Barolow Road, Coonoor," and is addressed to "Sunny Lavocah c/o Rungaswamy Gounden, Coonoor." The letter is enclosed in a cover bearing the postal date of 19th August.

The Court was crowded to hear Mr. Norton's summing up. After explaining the Law regarding rape and abetment of abduction to the assessors, he submitted that the only evidence of investigation was that of Violet and as that could not be believed the charge fall to the ground. Counsel gave several reasons why Violet should not be believed. Dealing with rape he said that the prosecution had put their sheet anchor on that charge. He asked the assessors not to believe it as there was absolutely no independent and trustworthy evidence on the point. Rungaswamy is said to have aided and abetted an innocent girl, for Mr. Loveluck had deposed that he had no intention to pursue the charge against her as she had no guilty intention. The prosecution case was that Rungaswamy did abet Violet for that purpose. She must have had guilty intention, but the prosecution admit that she had no such intention which is an obstacle that goes to the root of the truth of this case. Either Violet is guilty and ought to stand her trial or she is not guilty. If she is not guilty the accused is not guilty.

The Court:—How about section 108 (3)

Counsel continued:—"Was there any request by Rungaswamy that she should induce the girl to leave home? Who said there was except Violet?"

Dealing with Violet's evidence Counsel asked assessors not to allow the prosecution to pick out such portions of evidence as suited the prosecution and to reject the rest, for that would be revolting to common sense. Her evidence should be taken as a whole. They should not convict a man on the statement that could not be believed as a whole, and the circumstances under which the statement was made or was extracted, should be considered. Mr. Loveluck had known of Violet's intimacy with Rungaswamy two months previous and it had become a society scandal. Mr. Loveluck revolted against the open intimacy of a black man with a white woman. His teeth were set against it. Counsel submitted that Adolphine's excuse that Marie's illness prevented the reporting of the rape in time had been proved to be a lie by Dr. Achutan. On the 11th she had abstained from making a statement not to a lawyer, who could be secured for six and eight pence, but to the family solicitor Mr. Walker who spends his life in drawing up accounts which he never produces. This confidential gentleman does not get into the box. Mr. Walker had shown Adolphine the accounts which proved there was no property. He was the one man who could prove Violet's belief was ill-founded and yet he had not been called. There was reason to suppose that Violet's grounds that the girl was entitled to property were well founded. Adolphine had started her statement with a lie on her lips. The curtain on the police tragedy rose in Mr. Walker's office on the 24th and it was soon to fall. That day first reference was made to Mrs. Newman. Counsel referred to no statement being taken from Marie regarding rape before the arrests. Mr. Loveluck arrested Violet and took her to the Sub-Jail. A girl of gentle birth and gentle nurture found herself in custody of two stalwart English police officers. Counsel thought the last place she would have been taken to was the Sub-jail. At the suggestion that Rungaswamy would obtain her bail she wrote the statement. This was never produced. Think of her position without father and undefended. Her only hope was to implicate Rungaswamy and escape. That reference did not originate from her. Why did the prosecution not produce that statement. If it was a straightforward case the Crown would have put down their cards, but document after document was kept back. Counsel found himself embarrassed and wanted to know what the girl had said on the 24th when she was bailed out. She was still on bail and gave her evidence under the overshadowing of a charge. God knows what was going to happen to Violet if there is an acquittal. Mr. Loveluck admitted that the arrest of Mrs. Newman was justified the day after. Counsel then referred to no mention of rape from the 27th to the 30th when bail applications were heard.

The Court:—Mr. Norton, surely it is the accused who applied for bail?

TELEGRAMS.

Mr. Norton:—The prosecution omitted to add section 376. They allowed an absolutely incorrect record to go before the Court. Rape first came before the Court in a concrete form on the 4th October. It was baptized and confirmed by Mr. Loveluck and Marie was the godfather and godmother.

Counsel next dealt with the evidence on abduction at length, and said that Marie had been proved a liar as to her Ooty visit by Misses Blackwell and Wallis. Every statement by Marie was an undiluted, unadulterated lie. It had been proved up to the limit of human disgust that she was in love with Mah Rangan. With reference to witnesses dispensed with by the prosecution they had deprived Violet's story of all possible corroboration. Violet had brought herself to the verge of an accomplice. She was hard in love with the police to trap Rungaswamy. Once she got into the police hands she gave just sufficient evidence to point out Rungaswamy and exculpate herself. Marie had been a free agent at the Star Villa and was circulating like a decimal dot there. Marie had left her home to get assistance from the Cochin Agent, to recover her property, and he actually went to Mr. Walker's office in that connection. The events of the 14th August denuded Marie's statement of the last shreds of truthfulness. She took the last sad farewell of the Star Villa full of hope and confidence to a new paradise a happy dream of constant intercourse with men. Counsel alluded to the "patched up" letter dictated, and said that in it Marie had committed except in one case all the spelling mistakes in her several letters. Referring to Marie's letter to Lavocah Counsel said that the statement therein that the 19th was the 9th day she had been away from home proved that she had run away on the 11th August. He laid stress on the words "Don't tell Violet" which showed how false was Violet's confession. If any one had taken steps to study that document the assessor's time would not have been wasted for nine days and Counsel's pleasure spoiled. That letter annihilated the whole case. It was an intervention of Providence to expose the case. If Counsel had no other document and no other evidence he would claim an acquittal on that alone. It showed that Violet had committed perjury to please Loveluck. He had tried to prejudice the assessors mind and make them incapable of giving a fair and impartial verdict. Loveluck put that girl to be crucified in public. He had not done so with a view to curing her character but for purposes of getting a false conviction. There was the epitaph of the prosecution written and inscribed by the principal witness, to the eternal memory of a prosecution that should never have been launched. "Don't tell Violet". How was the prosecution going to reconcile that with the theory that Rungaswamy was charged through Violet.

At this state the Court rose for the day.

A Home for Y. W. C. A. Visitors to Nilgiris.

COONOOR, January 18.

Glenwood, a building centrally situated has been taken up. There a holiday home for the members of the Young Womens Christian Association has been opened and the evening witnessed the opening ceremony of the new home in the presence of a fairly good gathering. After a prayer Pastor W. Mallis addressed the gathering in the course of which he pointed out that the new home was a home of prayer, a home for visitors who belong to the association who come up from Mofussil stations. Miss E. A. Waugh, General Secretary in the course of a speech expressed pleasure that the local branch of the Association was able to fulfil one of its long cherished schemes of providing a home for the members who wished to come up to the Nilgiris and thanked the various donors for their gifts. At the verandah various gifts in shape of crockery, lamps, table linen, cheques etc. were displayed. Among those who contributed these gifts were Lady Nicholson, Miss Oxley, Mrs. Rhodes James, Mrs. Thompson, Miss Royal Dawson, Mrs. Thomas Eagan, Mrs. Farrell, Mrs. Mallis, Mrs. Bates, members of the Young Womens Christian Association at Jubbulpore and several others. Two hymns were rendered at which Miss Eagan presided at the piano. Lady Nicholson president of the local branch of the association presented Miss K. Thompson with a silver bowl for her work as Secretary of the Association for a short period. Those present were then entertained at tea and they went round to various parts of the Home which is expected to accommodate seven inmates. Miss Waugh thanked the gathering for their interest in the work of the association.

BRIEF TELEGRAM.

It is understood that Mr. Justice Chowdhury intends to resign his seat as Judge in the Calcutta High Court.

Latest Telegrams.

The Teuton Retreat.

ALLAHABAD, January 19.

The "Times" Petrograd correspondent sends a prisoner's description of the Teuton retreat across the Strypa. The enemy had only two wooden bridges on a twenty mile front. On these the artillery transport crossed and the infantry forded the stream over the treacherous ice under ceaseless Russian fire. The Russians worked terrible havoc.—(Pioneer Cable.)

LONDON, January 19.

The Dutch Liner "Rijndam" for Rotterdam is proceeding to Gravesend to-night with bows down and assisted by tugs. All passengers are safe. Three speakers have been killed and four injured. The Liner is etc safe.

IV

I

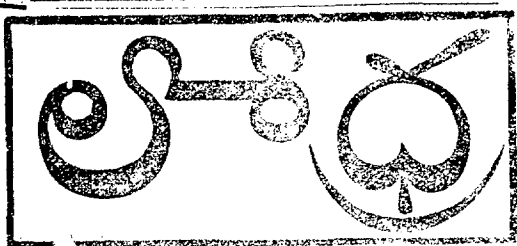
II

II

V

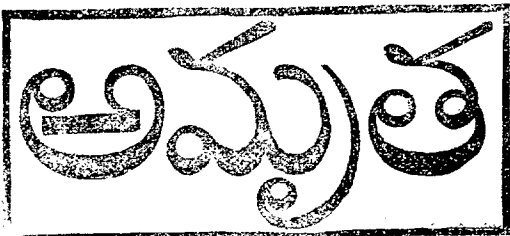
ఇట్లు పండితుని హిందూసామ్రాజ్యముయొడ అనుకూల
వశములై యున్నవి. హిందూజాతమున కింతటిలో కాదగు
నని కాదలచినచో నిప్పుడే కావలయును. పృథ్వీతమున
స్వీయార్థకార్యము ఆధికార పరములుగా హిందూ
జాతము కోరినట్టి కోరిక బ్రిటీషు సామ్రాజ్య
సభాసభ్యత్వమే. ఇట్టి సభ్యత్వము ప్రస్తుతమున న్యవసరపా
తాధినివేశములయొక్క ప్రధానమంత్రులకే సాధ్యమైయున్నది.
ఇదివరకు హిందూజాత ప్రాముఖ్యత యిప్పటివలె వానికితెలిపడ
యొందని కాలమున ఆఖిలసామ్రాజ్యసభకు హిందూజాతమున
గూడ తమంతదామే న్యబుద్ధినివారానోనింపకపోయినందువలన
తప్పలేదుకాని, యిపు డాప్రాముఖ్యత దృఢతయందుగ తేట
పడినది కావున, హిందూజాతపు ప్రతినిధినిగూడ జేగొనుటయూ
శక్యము. ఈపరియోనియేష్టదలయు, నియోదరణము అధినివేశ
మంత్రులయొక్కయు, నింగ్లాను ప్రధానమంత్రులయొక్కయు
వేరులతోనై యున్నది. బ్రిటీషుసామ్రాజ్యసభయొక్క సర్వీక
సాంపరీదాయము తింగునకు ప్రతినిధింపకము లగునేమోయను
తంకింప నవసరములేదు. వానిని సవరణజేయుటకు గాని, రద్దు
జేయుటకు గాని, హెచ్చించుటకు గాని తగిన యధికారము
తత్సభ్యులయందున్నది. హిందూజాతపు ప్రతినిధినిజేర్చుకొనుట
యొకజాతీయ ప్రదాయ విషయమే యయినను అధినివేశమంత్రు
లను ప్రధానమంత్రులును తతే ప్రాతినిధ్యమునకు నిచ్చగించి
రే, బాని సాంపరీదాయవిధులను వలయురేని సవరించి,
హైందగు ప్రతినిధిని జేర్చుకొని సన్మానింతురు.

విజయపు సోమ్యభిర్బలకు మూడులకాల పోస్తు
 బిళ్లలు పంపినవారి కెల్లరికిని ఈక్వారెండరు ఒకటి
 పంపబడును. కొద్ది ప్రతులు మాత్రమే గలవు.
 పుస్తకం కంపెనీ, లిమిటెడ్,
 మదరాసు.

గం శ్రయ రోగనివారికి:— శ్రీలక్ష్మ గణగణ
మురుకూల బహిష్ట కాశంకుట, అకాలబహిష్ట, మైల కాశీ
గాను, తిక్కున గానుపోవుట, కుసుమకోగము, సంతాపహీనత,
రక్తహీనత, మలబద్ధకము, నూలికావాతము, కీళ్లకొప్పలు,
అరికాళ్లు, అరిచేతులు మంట మొదలగు శ్రీ మర్క వ్యాధు
లను తుడుపును.

పెద్దబుడ్డి రు 3-0-0. చిన్నది రు 1-10-0.

రక్తశుద్ధి ద్రావకము:— ఇది రక్తహీనత, మలబద్ధ
కము, అజీర్ణము, కీళ్లకొప్పలు, సోమరతము, మేహ
వ్రణములు, ముఖసంకటములు, నిష్పత్తువ, కడుపులో మంట
మొదలగు వ్యాధులను నివారించి శరీరములను కాంక్షి
ముఖమునకు తేజస్సును యిచ్చును.

పెద్దబుడ్డి రు 3-0-0. చిన్నది రు 1-10-0.

జ్వర నివారిణి బుడ్డి 1-కి రు 1-0-0.

కేసరికుటీరం ఆయుర్వేద ఔషధశాల,
9, బందరువీధి, మద్రాసు.

బ్రాంచి : సికింద్రాబాదు & నెల్లూరు.

నిరుద్ధ భారతము

ఇంక మాలమదిగల పుట్టుకనున్న నువవి చక్కగ
వర్ణించుకొని.

పుష్ప వేణి	0-౧౦-౦
వీరమతి	0-౧౦-౦
బాలవితంతు వివాహం	0-౪-౦
సరస రసాయనము	0-౪-౦
రాజలేఖ (నవల)	0-3-౦
లలిత (నవల)	0-3-౦
ద్రౌపదీదేవి	0-3-౦

మంగిపూడి వేంకటేశ్వర,

హిస్స, కృష్ణాజిల్లా.

శ్రీమదాంధ్ర బహుండపుణము

[వద్య కావ్యము.]

వ్యాసమహర్షి విరచితములగు పదనెనిమిది పురాణము
లలో నిదియొకటి. ప్రపంచమెట్లు పుట్టిందో ఏయేసమయ
ముల నెట్టి పరిణామముల జరిగిందో నునుజులనీతి మొదలగు
నెట్లుండో కులభేదములేలకలిగి ధర్మము లెప్పుడెట్లు మార్పు
కొందో ఆచారవ్యవహారము లెట్లుమాత్రో ఈ మొదలగు
విషయము లెన్నియో యందు స్పష్టముగ వివరింపబడియున్నది.
వరకురామచరిత్రము, నగరచక్రవర్తి మొదలగువారి చరిత్రము
లిందు జక్కగ వర్ణితములు. ఇక్కాలపువారు బుద్ధిబలముచే
ప్రపంచ సీతీగతులు ముండెట్లుండెనని యూహించి సరసముగా
వివరము లిందగేతములు వివరింపబడియున్నవి. గొప్పవారి
గ్రంథముపై నుంచినపురాణము నిచ్చియున్నది. శ్రీమదగుల
కులభము. మంచికాగితములపై ముద్రింపబడి నిండు కాగిత
లైందుచేయించబడియున్నది. 900 పుటలు వెల 4-0-0 అత్యు
త్తమప్రతి 5-0-0 కర్పణ తే. నలయువారి విరచనామాన్
వ్రాయవచ్చును.

(4-12-14) జనమంచి శేషాద్రిశర్మ,
రెండుగుండెరుడు, ముగిసిపల్ హైస్కూలు, కడప.

ARMS & AMUNITION.

కత్తులు, తుపాకి మందు,
సారాయములు, స్పిరిట్సు,
నానావిధోపయోగవత్తవులు
మావద్ద దొరకును

ఎస్. పి. సారధి అండుకో,
౧౦౧ చైనాబజారు రోడ్డు
మదరాసు

అంబరు అగరు వత్తులు

ఉత్కృష్టమైనవి	ప్రసిద్ధమైనవి
ధర శేరు 1-కి సహ	
రూ. 1-0-0	2-0-0 3-0-0 4-0-0
తూనిక శేరు 1-కి	
దప్పమువత్తులు 25౫,	సన్నవి 350, 400

జే భీమారావు
స్వదేశీ పెయ్యుమెరీ వరున్,
శ్రీవాసమందిరము రోడ్డు,
రెండుగురు నిటి.

హైరస్ వై ఆఫ్ కాస్టివరువ్ ప్రాక్టు

లోహములో గూడినది. పాలి
పోయినట్టియు, బలహీను లగునట్టి
యు జనులకు యధా బలమొసంగ
గలదు. ఆరోగ్యమును, ఉత్సాహ
మును గలిగించును. మందు యెండ
లలో సయితము తృప్తికరముగ బని
చేయగలదు.

నిస్సర్దుక, పొండు, కుమ్మ
భీమలకు బాగానర్పగల చక్కని
యౌషధము.

అన్ని మందుల షాపులలో
విక్రయించబడును.

బహుమతి

శేబుగడియారము రు. 1-13-0.

ఈ శేబుగడియారము నిడి
కలకు 3-8-0 వెలకు అమ్మమం
టిమి. చీడసాద లండనును కొని
యానందితురనియు, మా కంపెనీ
శేన ఎల్ల రకు చెలియుననియు
నడకంచి అర్ధ వెలకుగా 1-13-0కు
విక్రయించెదము. ఇది మాచుటకు
సాగుగు చిహ్నిగ నుండును.

5 సం॥ముల గ్యారంటియిత్తును.
వెలుగు నవలలు.

1. లీలా ౧-౮-౦, 2. యశోదర ౧-౧౨-౦, 3. మిత్రహృదయం
౦-౮-౦, 4. నవనోదరవాంఛ ౦-౮-౦, 5. మనోరమ ౦-౮-౦
6. జగదేకరంభ ౦-౧౦-౦, 7. కోడంద్ర ప్రభాపము ౦-౨-౦.

నా. మునుస్వామి మొదలియూర్,
6, వెంకటేశ మేస్త్రీవీధి, మదరాసు.

మోటారుబండి నడపుట

మోటారుబండ్లను ఆతిసులభముగా నడుపునిపుణులకు నం
పూర్ణముగ శిక్షణ గోరవారు మాకు వెంటనే వ్రాయుడు.

డి. మోటారు మైరింగు కంపెనీ,
[టెలిఫోన్ నెం 636.] 131, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

THE HOTEL CLARENCE.
GOLD MEDALISTS.
BAKERS, manufacturing Confectioners, and well-known Caterers.
Book your orders for Xmas & New year Cakes early;
Our Decorations and Ornaments special this Year
Xmas toys and Fancy Boxes for presentation are for sale.
Estimates for Dinners, Evening Parties, and Children's Treats free on application.

కాలిబంతలు.

“ది యూనియన్ బాక్”
అన్నభాగములను నందు చక్కని పోలబంతి. అందమయిన
యాకృతిగలదిగా నుండును. సర్దుము రు. 12-0-0.

ది “ప్రీస్”
విశేషముగ పొంగుకొన్నది. బహుకాలము పనిచేయుటకును
అత్యంత మృదువైనదగుటకును పూచీ యయ్యగలము.
మొత్తము రు. 11-8-0

“మెర్సెస్” కాలిబంతి
కాలిబంతలూ, లాడువారులూ విశేష వాడుకయందున్నది
గొప్పరక ఫలబంతిగా మేలైనవకము. బహుకాలము నిలిచిపని
చేయును. కేలి లెట్టును యెయినది నీచొరనియ్యను. అకాలము చెడదు
1899 లగాయకు అంతర్జాతీయమహోత్సవము దువయోగింపబడుచున్నది
మొత్తము రు. 15-8-0

మామిడి అండు: హిజ్జా
“చక్ర” కాలిబంతలు
[చుంచెక్ చర్మము]
నీరు చొరనియ్యగలదులతో ఉత్తమోత్తమ మయినవి. ఎంత
కాలముననునయినను అటగొడునప్పుడూరదు. బరువెక్కును. చివుకు
చివుకున నెళుకుచుండగలదు. కిన్నెప్పనీటి భేదములకు “చక్ర”
చర్మములు లోనుగావు. మొత్తము రు. 14-8-0

హిజ్జానువారి
“అక్ర” లెస్సరన్ చుంచెక్తులు
అట్లానునపుడు సాధారణముగా ఉపయోగింపబడును.
చక్కనివాడము, విశేష కాలము పనిచేయును. అందుగా నుండును
పూచీ యయ్యగలము. అలా 10 మొదలు అలా 12 వరకు
ప్రొడ్యువార్ శేతులను గోల్డెన్
24 అడుగులు X 8 అడుగులు. తాగు నేయబడినగోల్డెన్ తాగుతో
గోల్డెన్ వెల్లు జత 1-కి రు. 37-8-0.
అల్లబడినది.

ప్రెస్సరు అందు కంపెనీ,
లిమిటెడ్, మదరాసు.

వీరపూజ

ఇందు పురాతన భారతీయీయతల ప్రతాపచరిత్రములు చక్కని శైలిలో వర్ణించబడినవి. వారి చిత్రపటములు గూడ గలవు. ఇట్టి గ్రంథ మిదివఱకు కార్పణమున మఱియొకటి లేదు. వెల రెపడు రైండు 0-12-0 కాల్కో రైండు 1-0-0 శ్రీ కృష్ణ దేవరాయని చిత్రపట ముచితము. వలయువారు:- శ్రీపాద సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి, 7, తంబుశెట్టిపేరి, మదరాసు.

మదన కామేశ్వర లేహ్యం

ఇది మేహము, నిక్కాక, కుక్షవస్థము, ఆతిమాత్రము, హరించి మిక్కిలిబలమును ధాతువుప్రసాది, రక్తకృద్ధిని, యౌవన నుభమును, సంతాపప్రాప్తిని, సరములవలనవచ్చును కలిగించు వరప్రసాదము. 2 డబ్బీలు చాలును. 20 కు|| డబ్బీలు. 1-0-0 ఆయుర్యేద సమాజ్, పొందూరు, గుంటూరు జిల్లా.

గ్యాలిన్ మోటారు పాఠశాల

మోటారుబండ్లు నడుపుటకును, వాటిని కాగుటకును గాని తరఫీయదు నియ్యటకును మోటారుబండ్లు ఎట్లు నడుచుకో యేమే భాగములు యేమే పనులు చేయుకో అని ఇది పోయిపుడు స్వల్పముగా చేయు రిపేరులను యాచుంకమునెల్ల అభ్యాసపూర్వకముగా ఈపాఠశాలలో యూరోపియన్ వారివల్ల నేర్పించబడును. ఇది రెండు మాసములలో నేర్పించి గవర్నమెంటువారివద్దనుంచి లైసెన్సు లభింపించి పంపబడును. యిందులకు ఫీసు 40 రూపాయలు కట్టవలయును. క్లాసు పీటెన్షరీ నెల మొదటివారమున ప్రారంభింపబడును. రావలచిన విద్యార్థులు జనవరి నెల 21 తేది లోపల 10 రూపాయలు అడ్వాన్సుగా పంపుకొని తన కొకస్థానమును నిలుపుకొనవలయును. పొరుగుంటవిద్యార్థులు కోరినచో నివసించుటకు తా వొసంగబడును. ఈ క్రింద నుదహరించువారికి వ్రాసికొనుడు. (41) గ్యాలిన్ అండ్ కో, బ్రాడ్వే, మదరాసు Galley & Co., 149 Broadway, Madras.

మదరాసు మోటారు ఇంజనీర్లు 24 జనరల్ పీటర్సన్ రోడ్డు మాంట్యురోడ్డు పోస్టు, మదరాసు.

మోటారుబండ్ల యంత్రవిజ్ఞానమును, నడుపువిధానమును, బోధనాభ్యాసములు గలపలమును. ప్రత్యేక గమనిక:- పొరుగుంటవిద్యార్థులకు ఉచితముగవసతియు, భోజనాదికములును ఏర్పాటుచేయబడును. ప్రతినెలప్రథమమున క్లాసు ప్రారంభ భిక్షును, తయారైన వెహికల్ కి 2 ఫీసు చేయబడును. స్వల్ప సంఖ్యయే దీనికొనబడును. మేజిజుగారికి వ్రాసికొనవలెను.

శ్రేష్ఠమయిన డోదువత్తులు

Table with 3 columns: అంబరములు, ధర, కేసు. Rows include జవ్వనీ, పునుగు, కస్తూరి, వర్షియ.

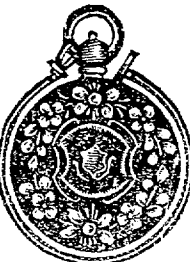
విలియం అండు కో, చామరాజుపేట, బెంగళూరు సిటీ

ఆనంద ఫాకటేవేనా

గత వన్నెగల బంగారు నిబ్బకలను. ఎక్కువగా ఇంకిషట్టుటకు పెద్ద కొలతయియున్నది. బాలురకు, వ్యాపారస్థులకు అత్యంత ఉపయోగము. వెల రూ. ౧-౧౨-౦.

వలయువారు:- ఆర్. వేంకటేశ్వరు అన్ డ్ కో, లోక్ సేన్-యర్ మద్రాసు అని వ్రాయవలయును.

Grand Clearance Sale Rs. 2-౦-౦ సాగనైన జూబిలిపాకెట్టు గడియారము. ముందు వెల రూ 4-0-0 యిప్పుటి వెల రూ 2-0-0 5 సంవత్సరముల గ్యారంటీ.

యాగడియారము మేము యిదివరకు రూ 4-0-0 వేనవేల గడియారములు విక్రయించితిమి. మాస్టాకుక్లియర్ చేసి దానివల్ల సగంధరకు అమ్ముచున్నాము. యాగడియారము బహుదృఢమైన సామానలలో చేసి నీచులో నుంచి నేరుగా రప్పించియున్నాము. ఇదిమాత్రమే సాగుగా వుండును.

ఇతరకంపెనీలలో యింతతక్కువ ధరకు దొరకదు. యీ లాభ కరమైన సమయము తప్పియోడదు మనసమయము దొరుకదు. జనవరి 25 తేదీవరకు రూ 2-0-0 విక్రయించబడును. ధైర్యవశ్యం అండు కంపెనీ. 8, ఇరుకప్పకొండ, మదరాసు.

మహామహిమాపాద్యాదు బ్రహ్మ శ్రీ కొక్కొండ వెంకటరత్నకవి విరచిత గ్రంథములు కొద్దిప్రతులు గలవు. వలయువా రీక్రింది విలీనమునకు వ్రాసికొనవలెను. 1 విశ్వేశ్వరీయము 2-౦-౦ 2 కొక్కొండ మాహాత్మ్యము ౦-౧౨-౦ 3 సింహాచల యాత్ర ౦-౪-౦ 4 గోదావరి వర్ణనము ౦-౫-౦ 5 నియోగి దీక్షితచరిత్రము ౦-౮-౦ 6 సరళాసురవిజయ వ్యాయోగము ౦-౮-౦ కొక్కొండ కుమారనరసింహం, రాజమహేంద్రవరము (261)

ఆదిపచ్చికాన లేక జిన్న తులం 18 రూ. 3-4-0 కస్తూరి తులం ౧ కి రూ 3౦-౦౦ అమృతాంజనం డిప్లో, 7, తంబు శెట్టిపేరి, మదరాసు.

మోహినీ తైలము

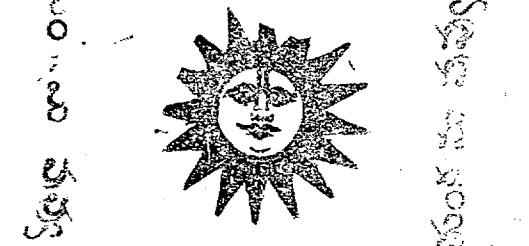
5 తులముల నూనె సీసా 1-8 వెల 0-12-0

ఇది మెదడుకు చలువ జేయును. కండ్లముగ్గును మాన్పును. వెండ్రుకలు పెరుగును. వెండ్రుకలు రాలకుండును. వెండ్రుకలు నునుపు చేరును. మనోహరముగా నుండును. సువాసన గలిగి యుండును.

ఇది మనోహరముజేయు విద్యాధులు, స్త్రీదేవు, ఉద్యోగములు మొదలగు వారికి నుభునిద్ర, వికాంతి నివృత్తి. అమృతాంజనం డిప్లో, 109, ప్రేరీకోడ్డు, బొంబాయి. 7, తంబు శెట్టిపేరి, మదరాసు.

కుంకుమ పువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావద్ద దొరకును. కొద్దివారు మార్కెటును కొనుగదాచేయుదురు. కరస్పాండ్లవల్ల మొదలగువారికి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:-

ఎస్. నారాయణ అండు కంపెనీ. (58) 21, హమ్మంపేటి, బొంబాయి.

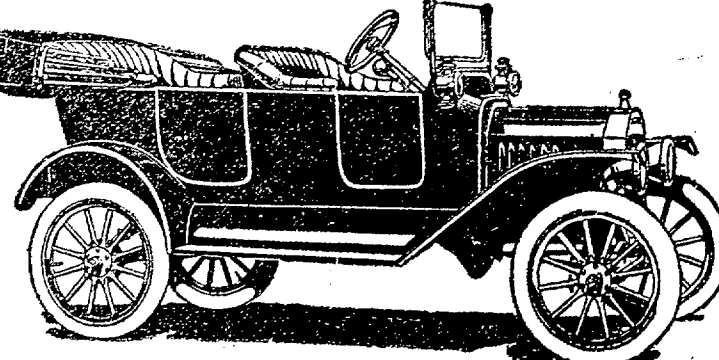
సర్వకోగ కుతూరము. ఈ క్రింద కనబడిన మందును కాలజేద భేదములు లేక ఆశాలవృద్ధులకు శ్రీ పురుష విరువురును సేవించిన ఎవ్వడును నిశ్చిగులుగ నుండగలడు. మననముంజరి మూత్రము. 40 గల డబ్బీక్రయము రూ 1-0-0 రాజవైద్యనారాయణజీ కేళవజీ (188) 20 చీబాబజార్ రోడు మదరాసు.

ఇశాం! ఇండియామహిమ ఇశాం! ఈ పుస్తకమునందు ఇండియాదేశముయొక్క విశిష్ట విశేషములను అనేక శాస్త్రములలోనుండి గ్రహించి లోకజ్ఞులను గోరి ప్రకటించి యున్నాము. ఇండియాదేశములో జన్మించిన ప్రతిమనష్యుడును అవశ్యముగా జనునవలయును. ఈ పుస్తకమునకు వెలలేదు. తపాలాఖర్చులేదు. వైద్యశాస్త్రి మహేశ్వరకో గోవింద్, ఆరంకనిగ్రహ బౌద్ధధారయము, 157 బ్రాడ్వే, 96 మాంట్యురోడు, మదరాసు.

ఫోర్టు టూరింగు మోటారు బండి 5 గురు కూర్చుండుటకు వీలైనది.

పై కప్పు మడుసీసరు ముందుండు ఎలక్ట్రిక్ రుదీపములు, బిగులు, స్పీడ్ మోటారు, వనిముట్లు సహా వెల రూ. 2600 లు.

ఈ బండిని ముట్టుకుగా కొనవలెను. ఏమి కిని ఇది అందరికిని గూడ సులభమైనది. ప్రత్యేకముగా సామగ్రితో ప్రదర్శించుట చనినాండలను గూర్చు వేయించబడినది. ఈ బండ్లు చాలాతేలిక చాలాచుక్క గలవి గాన వీటికి మర్యాదపుబుచ్చు చాలాతక్కువ. ఈ బండ్లు అగ్ని తేలిక చేసి ఈ బండ్ల మధ్యగా 1000 అగ్నితక్కుచాలు బలమైందిగాని చాల తేలికైనదిగాన విజయమొచ్చు. ప్రపంచముందు వాడబడుచున్న మోటారు

బండ్లలో ఫోర్టుబండ్లు సగపాలుకన్న మెచ్చుగా నున్నవి. ఈబండ్లకు మోగు వెల్లుబడి వెట్టిసహాయం తయ్య సర్దుకొనగలము. ఈబండ్లమీద ప్రపంచముం దన్ని భేదములలోను ప్రయాణము చేయవచ్చును. కాన దీనిని ఇప్పుడే కొనడు. ఈ నె 20 యర లేదీ వాటికి 80 బండ్లు ప్రియరులలో నచ్చును. ఏమిట ఆకాభంగము కలుగబండ్ల ముందు గనే మాకు వ్రాయుడు.

మావిలాసము:- ఓక్సు అండు కంపెనీ, మదరాసు.